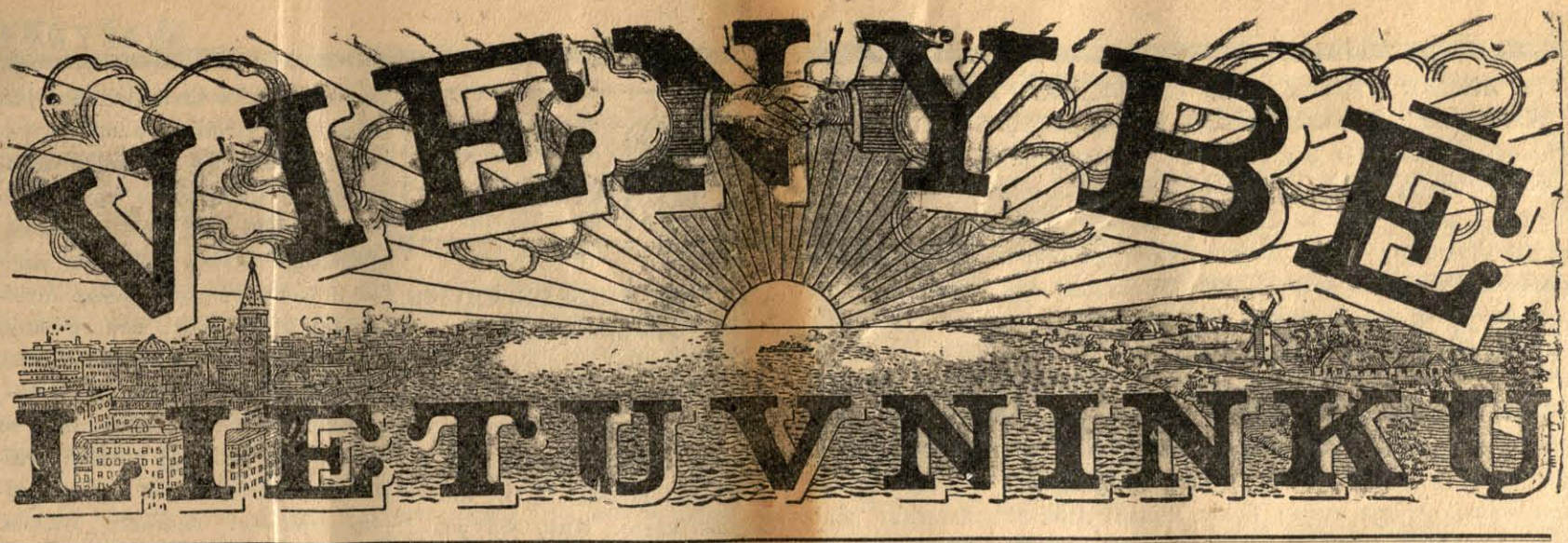

VIENYBE LIETUVNINKŲ
 IŠEINA KAS SEREDA
 Brooklyn New York.
 Prenumerata metams:
 Suvienytose Valstijose \$2.00
 Europoje ir kitur \$3.00
 Kanadoje \$2.50
 Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
 Apgarsinimų kainų klauskite laišku:
 J. J. Paukštis ir Co. (Inc.)
 120-124 GRAND ST.
 BROOKLYN NEW YORK.

VIENYBE LIETUVNINKŲ
 PUBLISHED
 EVERY WEDNESDAY.
 Brooklyn New York.
 Yearly subscription rate:
 In the United States ... \$2.00
 To Foreign Countries .. \$3.00
 To Canada \$2.50
 Advertising rates on application.
 Address all communications to the publishers:
 J. J. Paukštis & Co. (Inc.)
 120-124 GRAND ST.
 BROOKLYN NEW YORK.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

NO. 10. BROOKLYN, N. Y. KOVO (March) 7 d., 1917 1917 M. METAI XXXI.
 (Telefonas 2427 Greenpoint) Entered As Second Class Matter Oct. 23, 1907, At The Post Office At Brooklyn, N. Y. Under Act Of March 3rd 1879. (Telephone 2427 Greenpoint.)

Amerika gali tojaus pradėti kariauti

VOKIETIJA SUDARĖ SANKALBĮ PRIEŠ SUVIENYTAS VALSTIJAS, KAD INTRAUKTIPRIEŠ JAS KARIAUTI MEXIKA IR JAPONIJĄ. VOKIETIJA NESIGINA TO SUKALBIO, BET TEISINA SAVE. JAPONIJA DAR TAI UŽGINČIJA. WILSONAS NORI APGINKLUOTI PREKYBOS LAIVUS. SENATO NEKURIE NARIAI SULAIKO TAI. VALDININKAI IR DAUGELIS POLITIKIERIŲ. REIKALAUJA KARĖS SU VOKIETIJA. KAS VALANDA GALIMA LAUKTI KARĖS PRASIDEDAANT. ANGLAI FRANCUZIJOS VĖL TRUPUTĮ PASISTUMĖ PIRMYN. VOKIETIJA PASKELBĖ, KAD JI NEATSIZVELGDAMA Į NIEKĄ SKANDINS VISUS LAIVUS BE JOKIO PERSERGĖJIMO. VOKIETIJA VISISKAI IGNORUOJA AMERIKOS REIKALAVIMUS.

ir Sailly, o taipgi palei Souchez; šėjose tarpe ugnies ir tranksmų, tose vietose anglai panešė didelius nuostolius. Taipgi keletas smarkių susirėmimų atsibuvo palei Arras, Armentieres, Combles srityje, į pietus nuo Somme, palei Verduną ir Vozeuose; — visur vokiečiai laikėsi tvirtai.

AUSTRAMS NENUSISEKĖ ATAKOS.
 Roma. — Palei Isonzo ir Gorizia apiel, austrai atnaujino keletą smarkių atakų, bet be pasekmės. Priešingai, Karso lygumoje italai sumušė priešus, paimdami tulą jų skaičių nelaisvėn. Taipgi atrėmė keletą austrų užpuolimų Trento srityje.

VOKIETIJA DUODA HOLLANDIJAI 7 LAIVUS.
 Haga. — Vokietijos valdžia pranešė, jog ji į vietą paskandintų septynių laivų (vasario gale) duoda 7 savo laivus tokio pat didumo; tačiau Holandija turės po karės juos nupirkti.

SUV. VALST. AMB. VAŽIUOJA NAMON.
 Corunna, Ispanija. — Buvęs S. Valst. amb. J. W. Gerard su konsuliais ir kitais amerikais iškeliavo vas. 27 d. ant garl. „Infanta Isabel“ į Havaną, kur pribus kovo 8 ar 9 d. Tą pačią dieną buvęs Vokietijos amb. v. Bernstorff su konsuliais iškeliavo ant garl. „Fred. VIII.“ iš Halifax į Daniją.

DU SUBMARINŲ PASKANDINO NO 16 LAIVŲ.
 Berlinas. — Vokiečių submarinas, kuris atakavo Francūzijos pakraštį (prie Biskay įlankos) laimingai sugrižo namon, nors priešai buvo pranešę, kad submarinas paskandintas. Tas ir dar antras submarinas paskandino 16 laivų su inkrova 37,500 tonų.

SUNKUS PADEJIMAS SKANDINAVIJOJE.
 Londonas. — Iš Stockholmo pranešama, jog delei submarinų karės Norvedija, Švedija ir Danija laike trijų savaičių yra atkirstos nuo Europos; tenai apsirėškia pilnas nedateklus valgio ir anglies. Tapo uždaryti vieši namai, teatrai ir moksleinės ir sumažinta gelžkelių veikimas. Tų kraštų valdžios labai užrupintos.

ANGLIJOS SOCIALISTAI PRIEŠ KONGRESĄ.
 Londonas. — Anglijos socialistai atmetė pakvietimą Francūzijos socialistų dalyvauti sąjungiečių socialistų kongrese kovo 15 d., nurodydami, kad kongresas turi būti atidėtas, nes 1917 m. — tai svarbiausias karės metas. Kartu jie pasmerkė vokiečius socialistus.

JUREIVIAI BIJOSI SUBMARINŲ.
 Berlinas. — Iš Gottenburg pranešama, jog didelis skaitlius garlaivių, kurie pirmiau plaukiojo tarp Švedijos ir Anglijos, randasi šiame porte. Garlaivių savininkai norėtų, kad jų laivai lauztų per visą jūrą, tačiau nuo to atsisakė jureiviai, nors jiems siūlomos premijos po 2,000 kronų už vieną kelionę. Iš Rotterdamo pranešta, jog tenai jureiviai sugadino garl. „Tosco“ mašinas, idant tuomi pasiliuosuoti nuo kelionės.

Iš karės lauko

PRASIDEDA KARŠTESNI SU-SIRĖMIMAI VOLYNIOJE, KARPATUOSE IR RUMUNIJOS.
 Petrogradas. — Paskutinėmis dienomis Dvinos srityje apsirėžiuojama artilerijos dvikova ir mažais priešakinių eilių susirėmimais. Volynijoje atsibuvo keletas smarkių susikirtimų, bet be žymių rezultatų. Karpatuose priešai mėgino kelis sykius atakuoti rusų pozicijas, bet be pasekmės. Jakubeni bei Kimpolung srityje Rumunijos pakraštį, vokiečiai atnaujino smarkias atakas. Čia jiems buvo pasisekė užimti tulas rusų pozicijas, bet vėliau jie buvo priversti pasitraukti atgal. Palei Sereth nuolat atsikartoja maži susirėmimai.

VOKIEČIAI SKELBIA APIE ITALŲ SUMUSIMĄ.
 Berlinas. — Bulgari-vokiečiai keliuose punktuose Makedonijoje skaudžiai sumušė italus. Strumos ir Vardar srityse tapo atmušta keletas priešų atakų; paimta tulas skaičius sąjungiečių nelaisvėn.

VOKIEČIAI TRAUKIASI ATGAL ANCRE BEI SOMME SRITYJE.
 Londonas. — Paskutiniu laiku vokiečiai pradėjo skubiai trauktis atgal upių Ancre ir Somme srityje. Bėgyje kelių dienų jie atsitraukė atgal apie 2-3 mylias ant 10-12 mylių fronto. Anglai užėmė daug svarbių pozicijų ir apie 10 kaimų. Pranešta, jog vasario mėn. toje srityje paimta apie 3,000 vokiečių nelaisvėn. Tas vokiečių pasitraukimas parodo jų nusilpimą. Anglai visai prisiartinę prie Bapaume, taip, jog kas valandą laukiamas tos drutvietės puolimas.

KUT-EL-AMARA VĖL ANGLŲ RANKOSE. TURKAI STUMIAMI ATGAL.
 Londonas. — Paskutinėse vasario mėn. dienose palei Kut-el-Amarą atsibuvo smarkus mušis. Turakai tapo sumušti; — jie škučiai apleido Kut-el-Amarą ir traukiasi į šiaurę bei į šiaurvakarius. Anglai paėmė apie 3,500 turkų nelaisvėn ir užgriebė daug daiktų. Reikia pažymėti, kad Kut-el-Amarą savu laiku paėmė turkai su 9-10,000 anglų. Pradžioje karės anglai buvo prisiartinę prie Bagdado — skyrė tik apie 17 mylių. Dabar anglai irgi smarkiai žengia linkui Bagdado, kuris randasi apie 75 mylias į šiaurvakarius nuo Kut-el-Amaros. Anglai pasitiki, jog turkai neįstengs prieš juos atsispirti. Taipgi pasėkmingai atakavo anglai turkų stovyklas kitose Mesopotamijos vietose. Sinai pussalio srityje apsirėžiuojama mažais žvalgų susirėmimais.

VISOS PARTIJOS UZGIRIA SUBMARIŲ KARĘ BEI VOKIETIJOS KANCLERIO KALBĄ.
 Berlinas. — Kanclerio kalbą Reichstagas sutiko su didžiausiu entuzijizmu. Šita jo kalba buvo lyg prirengimu vokiečių prie galimos karės su Suv. Valst. Iš viso matyti, kad vokiečiai šaltai žiūri į karę su Amerika. Socialistai pilnai užgria submarinų karę. — Jų vadas Phil. Scheidmann nurodė, jog vokiečiai privalo ginti savo tėvynę nuo priešų, kurie nori ją sunaikinti ir kurie ciniškai atmetė pasiūlytą taiką. Pirmeivių vadas Dr. Wiener pastebėjo, kad vokiečiai turi žinoti tik tuos žodžius: kovą, laimėjimą ir pergalę. Konservatyvų vadas gr. Westarp išsireiškė, kad Vokietija turi gauti karišką atlyginimą ir palaikyti visas užimtas žemes, pažymėdamas, jog Kurliandija ir Lietuva būtų geriausias dirvos kolonizacijai. Vokietija turi amžinai likti nepergalima.

ISKILMINAI SUTIKO AMERIKOS GARLAIVIS.
 Bordeaux. — Pribuvus į upės Gironde intaką Amerikos garlaivius „Rochester“ ir „Orleans“ francūzai sutiko su didele iškilme, dalyvaujant kelioms dešimtims žmonių. Tas išdalies parodo, kad pribuvimas laivo iš Amerikos — tikra retenybė.

SKANDINS VISUS LAIVUS BE PERERGĖJIMO.
 Berlinas. — Admiralerija pranešė, kad nuo kovo 1 d. submarinai skandins visus laivus Atlanto vand. be jokio persergėjimo.

VOKIEČIAI ŠTURMAVO RUSŲ POZICIJAS ŠIAUR. RUMUNIJOS, PAIMDAMI 1,300 RUSŲ NELAISVĖN.
 Berlinas. — Šiaur. Rumunijoje vokiečiai atnaujino aktyvišką veikimą. Val Putna srityje vokiečiai šturmavo tvirtas rusų pozicijas, paimdami virš 1,300 priešų nelaisvėn ir užgriebdami 11 maš. šautuvų ir 9 minų svaidytojus. Rusai atnaujino keletą kontr-atakų; galop vokiečiai apleido vieną poziciją. Nuo kovo 2 d. pranešama, kad atsibuvo smarkūs susirėmimai palei Bystricą ir Putna-Slanik-Oituz lygumose. Visur vokiečiai laikosi tvirtai.

VOKIEČIŲ PASITRAUKIMAS MILITARISKAS ŽINGSNIS.
 Berlinas. — Vokiečių pasitraukimas Ancre srityje — tai giliai apsvarstytas militaris žingsnis; išdalies tuomi tapo sutrumpinta fronto linija. Vokiečiai atsitraukė į pirmiau prirengtas tvirtas pozicijas; priegtam, tas atsitraukimas atsibuvo pilnoj tvarkoj ir be nuostolių. Išpirmo anglai to ir nepatėmijo. Besitraukiant tapo paimta apie 200 anglų nelaisvėn ir užgriebta keletas maš. šautuvų. Kaip pranešama nuo kovo 1 d., vokiečiai tvirtai atrėmė priešų atakas tarpe La Transloy

Iš Persijos pakraštįje ir Užkaukazyje rusai atmušė keletą turkų atakų.
 Iš Konstantinopolio pranešama, jog Kut-el-Amaros srityje turkai, matydami anglų kariume-nės persvarą, pasiryžo pasitraukti atgal; visur kitur turkai laikosi tvirtai.

Iš Visur

MAKEDONIJOJE SULYGINAMAI RAMU.
 Londonas. — Upės Černa srityje bulgarai-vokiečiai atakavo sąjungiečių pozicijas, bet be pasekmės. Palei ežerą Doiran ir Vardar srityje irgi atsibuvo keli susirėmimai. Paskutinėmis dienomis italai atsižymi nepaprastu aktyviškumu.

VOKIETIJOS OBALSIS — „PIRMYN.“
 Berlinas. — Vasario 27 d. kancleris Dr. v. Bethmann-Hollweg laikė kalbą Reichstage, paaiškindamas apie neaprubėžiuotą submarinų karę, apie pertraukimą diplom. ryšių su Suv. Valst. ir apie abelną karės stovį. Jis pažymėjo, jog tuom laiku, „kada Vokietijos kareiviai randasi tran-

SKANDINS IR NEUTRALIUS LAIVUS.
 Amsterdam. — Iš Vokietijos pranešama, kad užsienio min. Zimmermann dar kartą pažymėjo, jog submarinai skandins ir neutralių valstijų garlaivius; jeigu ištruko Amerikos „Orleans“, tai jis buvo pražiurėtas.

PIETINĖ AMERIKA ŠAUKIA TAIKOS KONFERENCIJĄ.
 Buenos Aires. — Argentinos valdžia užkvietė Čili resp. dalyvauti rengiamoje Latiniškos Amerikos taikos konferencijoje. Suv. Valst. konferencijon nekviečiama.

PREZ. WILSON NORI INGYTI TIESAS KASLINK LUOSO VEIKIMO PRIEŠ VOKIETIJĄ.
 Washington. — Prez. Wilson savo kalboje Kongrese pranešė apie dalykų stovį užrubežinėje politikoje bei apie neaprub. vokiečių submarinų karę, nurodydamas, kad Suv. Valst. privalo ginti savo interesus. Amerikos laivai turi būti apginkluoti, idant tuomi apsaugoti nuo submarinų. Prezidentui turi būti suteiktos pilnos tiesos kaslink liuso veikimo prieš Vokietiją ir jo nužiurai pavesta \$100,000,000. Tas klausimas sukėlė kongrese karštus debatus. Tačiau didžiama senato ir atstovų rumo narių stovi už suteikimą prezidentui platių tiesų. Šiomis dienomis tas klausimas bus išrištas galutinai.

Iš Amerikos

VOKIETIJA KVIEČIA JAPONIJĄ IR MEKSIKĄ PRIEŠ SUV. VALSTIJAS.

Washington. — Paskelbta, kad Vokietija, planuodama apšaukti neaprubėžiuotą submarinų karę, pasiūlė Japonijai ir Meksikai padaryti su ja sutartį, sulyg kurios šitos valstijos paskelbtų SUV. Valst. karę, jeigu tas kraštas ne liktų neutrališku. Japonija buvo kviečiama per Meksiką tarpininkystę atsimesti nuo sąjungiečių ir prisijungti užpuolime ant S. Valst. Meksikai už tą visą Vokietija pažadėjo suteikti pilną piniginę paramą ir pagelbėti atsinti Texas, New Mexico ir Arizoną, o taipgi suteikti tiesas dalyvauti tarybose taikos išlygų, kurias pastatys Vokietija po karės laimėjimo. Tokias instruktijas prisiuntė Vokietijos užsienio ministeris v. Zimmermann gr. Bernstorff'ui, kuris turėjo perduoti vokiečių amb. Meksikoje v. Eckhardt'ui. Tų instrukcijų kopija pateko į SUV. Valst. rankas tuoj po pertraukimo diplom. ryšių su Vokietija. Šita nota pažymėta data sausio 19 d. ir nurodoma, jog vokiečių valdžia yra pasiryžusi paskelbti neaprubėžiuotą submarinų karę vasario 1 d.

Šitas Vokietijos suokalbys labai užgavo SUV. Valst. valdžią ir Kongreso atstovus. Dar aiškiau pradėta kalbėti apie neišvengiamą karę su Vokietija.

ATSTOVŲ RUMAS SUTEIKĖ PREZ. WILSONUI PILNĄ GALĘ.

Washington. — Kovo 1 d. atstovų rumas 403 balsais prieš 13 užgrynė bilių, kuriomis suteikiama prez. Wilsonui pilna galė apginkluoti prekybinius Amerikos laivus ir apsaugoti jų tiesas amerikonių tiesas. Tečiaus tas bilius žymiai skiriasi nuo to, kokio prezidentas pageidavo. — Debatai tęsėsi visą dieną. Senatas irgi parėmia tą bilių.

VIS ARGIAU PRIE KARĖS.

Washington. — Paskandinimas Irlandijos pakrastyje anglų garl. „Laconia“ ir žuvimas dviejų amerikonių — ponios Hoy su dukterimi (iš Chicago) — dar daugiau intempė atsinešimus tarpe Vokietijos ir SUV. Valst. Pasigirdo reikalavimai tuoj paskelbti Vokietijai karę.

Iš Berlino gi pranešama, jog tenai esą įsitikinę, kad ginkluotą Amerikos neutralitetą tuoj privės prie atviros karės; Vokietija submarinų karės neatšauksianti.

IŠ SUBMARINŲ VEIKIMO.

New York. — Iš Londono pranešama, kad vasario mėnesyje vokiečių submarinai paskandino 192 laivų su inkrova 456,817 tonų. Kovo 1 d. paskandinta 6 laivai.

LANSING TVIRTINA, JOG KIKEČIŲ SUOKALBIUI. JAPONIJA PRIEŠINGA VO.

Washington. — Valst. sekr. Lansing užtikrina, kad Japonija nieko neturi bendro su Vokietijos suokalbio planu ir visai tam neprijaučia. Japonijos amb. Sato praneša, jog jis nieko apie tai nežino.

SUV. Valst. valdžia reikalauja, idant gen. Carranza sulaukėtų vokiečių propagandą Meksikoje. Karės gi ministerija paskelbė, jog ji susekė, kad japonai ėmė planus piet. Arizonoj, kas parodė jų rengimąsi užpulti ant SUV. Valst. iš Meksikos pusės.

LANSING APGINA ŠVEICARIJOS AMBASADORIŲ.

Washington. — Sekr. Lansing paskelbė, kad laikraščiu užpuolimą ant Šveicarijos amb. P. Ritterio, kuriam pavesti Vokietijos reikalai, buk jis uoliai platina vokiečių prapagandą, yra visai neteisingi.

LAUKIAMA PERTRAUKIMO DIPL. RYŠIŲ SU AUSTRIJA.

Washington. — SUV. Valst. valdžia laukia galutinio Austrijos atsakymo, kuris nusvers dalykų stovį, tečiaus manoma, jog pertraukimas dipl. ryšių tarpe tu dviejų kraštų neišvengiamas.

TULI SENATORIAI MANO, KAD ZIMMERMANNŲ SUOKALBIO LAISKAS NETIKRAS.

Washington. — Prezidento tešimas suteikti platesnes žinias apie Vokietijos užsienio min. Zimmermann'o laišką kaslink pakvietimo Meksikos ir Japonijos užpulti ant SUV. Valst. sukėlė pas daugelį abejonę, kad tas laiškas pačina iš anglų slaptosios tarnystos. Apie tai plačiai kalbama tarpe senatorių. Vieni iš senatorių stačiai tvirtina, kad tai prigavytė, o kiti sako, kad tame yra šiek-tiek teisybės. Pirmosios nuomonės, pav., prisilaiko sen. W. A. Smith (resp) iš Michigano ir sen. Tillman (dem.) iš So. Carolinos.

NORI UZDARYTI 8,000 VALG. DAIKTŲ KRAUTUVIŲ.

New York. — 5,000 narių valg. daiktų žydų krautvių federacijos gavo pranešimą nuo pildomojo komiteto, kad sąryšyje su paskelbtu moterų boikotu nekurių valgio produktų prisieisią uždaryti apie 8,000 krautuvių.

TAIKOS ŠALININKAI REIKALAUJA REFERENDUMO.

Washington. — Tautos šalininkai tvirtai laikosi tos nuomonės, jog tik visuotinu balsavimu galima išrišti karės klausimą. — Labai uoliai veikia taikos klausime William J. Bryan.

LIETUVIAI MYLI DAINAS.

Tą visas pasaulis žino. Tai kaip, broli lietuvi, gali apsieiti be dainų knygos? Visokių dainų knygų galim gauti „VIENYBĖ LIETUVNINKŲ“ 120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

DARBININKŲ REIKALAI

ŠELPKIT PHILADELPHIJOS CUKERNINKUS.

Jau penkios savaitės, kaip eina kova tarpe dviejų klesų: darbininkų ir cukraus trusto. 5,000 cukraus dirbimo darbininkų kovoja už geresnį buvį, didesnį duonos kšnij. Musų sąlygos ir algos buvo nepakenčiamai blogos. Nebegalėdami užsidirbti pragyvenimui, pareikalavom nuo savo ponų 5c daugiau į valandą. Musų išnaudotojai atsisakė išpildyti musų reikalavimus; varu išvarė į streiką. Cukraus baronai apsitvėrė teismais, policija, šnipais, streiklaužių agentais, spauda ir tt.

Mes, darbininkai, nors beginkliai, užtenkamai bauginam cukraus trustą, savo išnaudotojus, rodydami savo solidariskumą. Musų tarpe pavyzdingas solidariskumas: įvairių tautų darbininkai visi laikomės išvieno; negrįšim darban, iki darbdavius privėrsim išpildyti musų reikalavimus.

Kompanija, kad ir parsigabeno skebų-streiklaužių iš kitų miestų, bet skebai, pamatę, kad streikierių piketas-sargyba stovi, pabugę, vėl metė darbą. Randasi ir iš lietuvių keletas skebų. Gėda, kad šiandien tokie šašai alkanam traukia paskutinį duonos kšnij iš burnos ir traukia kovą ilgy.

Kapitalistų spauda kasdien prirašo nebutų dalykų apie streiką, kad suklaidinus darbininkus. Mes, 2,000 lietuvių streikierių, laikom sau už pareigą paklausti musų teologo kun. Maliausko: kodėl jis palaiko cukraus kompaniją ir bando ardyti darbininkų vienybę, prisidėdamas prie streiko laužymo? Kun. Maliausko organas „Draugas“ (ir į jį panašūs) N40 pridėjo prie musų alkanų atsisaukimo prierasą, perspėjant mus nuo I. W. W., ir tame prierase pasmerkia ne tik uniją, bet ir pirmievių laikraščius ir ir progresyves organizacijas. „Draugas“, „Katalikas“ ir „Darbininkas“ kaip sykis pasirodo, kad jie — pirmutiniai kapitalizmo irankiai, skurdo paturėtojai. Mes kreipiames į visas pirmievių organizacijas, draugijas ir kuopas, prašydami užuojautos nuo placiosios visuomenės, kad savo susirinkimuose parodytų, kad mes ištiesu yra „Draugas“, kuris kalba kapitalistų lupomis, aktyviai prisidėdamas prie streikierių vienybės ardymo. Mes tikimės, kad plačioji minia pagelbės mums vesti kovą prieš cukraus trustą ir juodašimtišką spaudą.

Mes neturim jokių vadovų, mes patįs, darbininkai, vedam, nei pasikumščiojimų alkanėmis, pagaliaus nėra kur nei pasirodyti naują dresę. Tai kam dar čia eiti į tas prelekeijas.

Ir neina. Prelekeijose ir buva tik 15-25 žmonės. Tai natūrališka skaitlinė. Tai paviršutiniai ruožai kas dedasi šiapus kulisu. Jei giliau į tai pažvelgti, jei nors trupučiuką įsigilinti, čia galima atrasti žingeidumui „aukso kasyklas“, tik reikia mokėti jas surasti. Žingeiduosliai įsiekokite.

Anapus kulisu, užtikrinu, nėra nieko žingeidaus; ten tiktais suntyrimui valgio produktų pabrangimo priežasčių. Atstovas Fitzgerald, pirmsėdis biudžeto kom. atstovų rume, griežtai tam priešingas; jis nurodo, jog valdžia pri-

šią kovą prieš savo išnaudotojus. Mes, išėję streikan, pamatėm patįs reikalingumą prigulėt vienai unijai, o tokia viena unija kaip sykis ir yra I. W. W., kuri, neskirdama tikybės pažvalgų, amato ir tautų vienija į vieną darbininkų klesą, kuri nedaro kontraktų, kas duoda progos visiems darbininkams laikyties vienybės.

Buna ir piketų susirėmimų su skebais ir policija; piketus areštuoja ir baudžia be jokios kalčios, teisėjai nesilaiko neikiak teisybės. Kazokai raiti tiesiog šaligatviais joja ant žmonių ir skaldo galvas buožėmis nekalteims žmonėms.

Daugelis streikierių turi didelės šeimynas ir neturi, už ką pirktis maisto, kad apsigynus nuo bado: — kambariai šalti, maži kukdikiai peršalę serga be valgio ir apdaro; vienu žodžiu, didžiausias skurdas ir vargš!

Valstijos ir miesto atstovai bandė tarpininkaut, kad privedus darbininkus su cukraus trustu prie taikos; bet nežinia, del kokių priežasčių cukraus trustas atsisakė prisimti tarpininkystę ir išpildyti darbininkų reikalavimus. Kova didelė ir sunki, sunki tuo, kad mes, darbininkai, negaunam paramos nuo plačios visuomenės. Piniginė pašalpa labai reikalinga ir reikalinga tuojaus.

Prašome plačios visuomenės gint mus nuo bado, kad tą kovą laimėtume. Laimėję tą kovą, mes susivieniję į vieną darbininkų klesą, padėsime ir kitų miestų darbininkams gerint jų buvį. Pinigus siųskit kasininkui (izdininkui).

Vienas streikieris liko nušautas raitelio kazoko policisto; nušautais yra lietuvis, draugas Martinas Petkevičius (Petkus).

Supratę žmonės didesnį reikalą kovoti del duonos kšnio ir susitarę su savo moterimis ir vaikais, išėjo į gatves didžiausiomis miniomis; ir prasidėjo smarki kova. Policija šaudė ir daužė žmones; liko vienas slaptas policmanas nušautas per apsirikimą; vienas tų pačių poliemanų jį nušovė; mat, jiems akis aptemo, kad nebemato nei savo draugų vilkų. Ta kruvinoji kova įvyko vasario 21 d. 17 streikierių liko sužeista ir į ligonbutį nugabenta. 4 poliemanai gerai sužeisti plytomis ir revolverių šuviais.

Pamatę skebai, kad del jų ištiko smarki kova, nei vienas iš sižadėjo savo ponų ir darbo.

Ant galo, išėjo padėti kovoti mums visi draiveriai, kurie važiuoja automobiliais ir arklų vežimais Spreckelio ir McCahano kompanijos cukrų. Tikimės dabar laimėti šitą streiką, jei visi vie nebėj laikysimės; kompanijos nebegalės ilgiau tęsti nepildžiusios žmonių statomų reikalavimų.

Broliai ir sesers! Kurie tik tai užjaučiate mus ir musų dartinį padėjimą, remkite mus pinigine pagalba, o mes laimėję ir jus rėmsime kiekvienam jus atsišaukime.

Presos komisija. Pinigus siųskite izdininkui (kasieriui): Kaz. Rutkauskui, 131 Tasker Str., Philadelphia, Pa.

Rašt. — Jonas Navickas, 124 Greenwich Str. II Rašt. Jonas Gričius, 133 Morris Str., Philadelphia, Pa. (antspauda).

LYG PASITYČIOJIMAS.

Washington. — Prez. Wilson reikalauja paskyrimo \$400,000 ištyrimui valgio produktų pabrangimo priežasčių. Atstovas Fitzgerald, pirmsėdis biudžeto kom. atstovų rume, griežtai tam priešingas; jis nurodo, jog valdžia pri-

valo stverties radikališkų priemonių, kad greičiau išrišus valgio klausimą. Mat, tas tyrinėjimas turi tęstis apie 8 mėnesius ir kainuos „mažiausiai“ \$400,000.

GRĖSIA NAMŲ STATYTOJŲ STREIKAS.

Cleveland, Ohio. — Galop namų statymo darbininkai pasiryžo apšaukti generalį streiką iškovojimui geresnių darbo išlygų. Streikan prisidės apie 20,000 darbininkų.

DEMONSTRACIJOS DELEI VALGIO PABRANGIMO.

New York. — Pereitą savaitę kasdien buvo rengiamos intuzūsių moterų demonstracijos delei valgio pabrangimo. Ypač trukšminga ir skaitlinga demonstracija atsibuvo ant Wall gatvės. Daug moterų tapo suareštuota; tulos nuteistos 10 dienų kalėjimo, kitos gi turi užmokėti piniginę bausmę. Daugelyje vietų krautuvninkai su revolveriais rankose saugojo savo krautuves be valgio produktų nuo užpuolimo įirtusios minios.

Prasidėjo dalinis boikotas mokslainių; — vaikai nustoja lankytis mokslo. Miesto bei valstijos valdžia, su gub. Whitman priešakyje, į tai žiuri per pirštus ir nesistengia, idant būtų paskirti pinigai nupirkimui valgio badaujančioms. — Vienas senatorius įnešė rezoluciją paskirti 6 milijonus dolarių badaujančių sušelpimui.

BOIKOTU NUMUŠAMOS KAINOS. PAVYZDINGAI KOVOJA ŽYDĖS.

New York. — Moteris pasiryžo numušti tulų valgio produktų kainas boikotu, t. y. atsakymu juos naudoti. Boikotas buvo atkreiptas prieš eibulius, bulves, sviestą, kiaušinius, kopustus; eibuliu kainos greit nupuolė perpus, taipgi atpigė bulvės ir kiti daiktai.

Ypač narsiai kovoja žydės, ir tik padėkavojant joms surengiamos demonstracijos ir pravedamos boikotas. Jos skundžiasi, kad krikščionių moteris labai trukdo tą jų kovą. — Štai pavyzdys. Brooklyn (Grand Str. apiel.) sąryšyje su boikotu du policistu suareštavo dvi žydes. Ant suarštavusių poliesticų užpuolė kitos dvi žydes, kurios ėjo pro šalį, nešdamos puodukus su grietine. Jos staigu pribėgo prie poliesticų ir tėsė jiems į akis grietine. Policistai stvėrėsi rankoms krapštyti nuo akių grietine, o suareštotosios žydes ir paliuosuotosios tuom tarpu paspruko.

DEMONSTRACIJOS DELEI VALGIO BRANGUMO KITOSE MIESTUOSE.

Washington. — Pranešama, jog trukšmingos demonstracijos atsibuvo taipgi (apart New Yorko) Philadelphiajoje, Chicagoje, St. Louise, Bostone ir kitur. Valdžia nerimastauja delei tų valgio demonstracijų. Tuli kongreso atstovai pranašauja tuom žvilgsniu tamsią ateitį.

NAUDINGA KNYGA
LITHUANIA IN RETROSPECT AND PROSPECT.
parašyta Dr. Jono Šliupo.
Pirmutinė knyga anglų kalboje apie Lietuvą ir lietuvius. Įteikite ją svetimtaučiams. Knyga didelio formato ir gražiai atspausda, prekė tik 50c. Pinigus siųskite stam-pomis, adresuojant šiaip: „Vien. Liet.“ Administr. 120 Grand st., B'klyn, N. Y.

FELJETONAS

ŠIAPUS KULISŲ.

Paprastai visi visur ir visuomet nori praskleisti kulisas, kad pamatyti, kas už jų dedasi. Tai visų žmonių ingimtas žingeidumas. Bet mes šį kart pergalėsimė tą savo žingeidumą ir pabandysime pažvelgti, kas šiapus kulisų visų akivaizdoje dedasi. Buvau ant prakalbų. Svetainė pilna žmonių, nes kalba kalbėtojas net iš Europos atvykęs. Prie durių daug stačių, nes sėdynių neištenka, — taip jau nusisekusios prakalbos. Sėdynėse sėdi senyvos moteris, senyvi vyrai, o jaunos merginos ir jauni vaikai paduryje stovi. Tai vis reikią puikų išauklėjimą — paguodoja senesniuosius. Aš irgi tarp susispaudusių stovių, lyg aš koks senis.

Klausausi, bet ką tu girdėsi, ką tas kalbėtojas ten toli ant „steičiaus“ kalba: čia aplinkui visi kalbasi. Čia Mariutė su Katriute svarsto kaip netikusi tos nedorėlės Otutės šlebė. Toliau pora vaikinių išlieja vienas kitam įspūdžius, kaip jie vakar Kaškaičio biliardinėj puikiai supylė tą nuo 10 gatvės. Dar toliau mergina vis stiebiausi, manau, kad ji nori kalbėtoją išgirsti. Bet ne! Ji dairosi, kur

Jokubukas, pamačius jį, mirkčioja.

Kur labiau susispaudę, ten vaikiniai kumštį į pašones merginoms, tos šypsoi, nes krikšti prakalbose juk nepridera.

Visi aplinkui kalbasi, visi užsiėmę savais reikalais. Kalbėtojas sau, o publika sau.

Taip buva geros prakalbose, kur sueina gera publika. Bet buva ir kitaip.

Buva, kad kalbėtojo žodžius išverčia į riebalus, buva, kad kartais išgirsti ir tą, ką ir gatvėje negali išgirsti. Visai buva. Bet tai jau čia paprasta publika.

Na, eikim į teatrą. Čia visi išdidžiai susėdę. Jei visos sėdynės vienodai prekiuoja, tai geresnėji publika visuomet bus užpakalyje, bet jai pirmos sėdynių eilės brangesnės, tai jau nenoroms reikia eiti priešaky ir tik laukti, kad greičiau teatras pasibaigtų, ir prasidėtų šokiai.

Nežinia, koks paibelis išmislino tuos teatrus. Butų gerai, kad butų išmislytas toks teatras, kuris butų didelis (į mažą juk negalima eiti), o pasibaigtų į 15 minutų. Teatre geroji publika sėdi išdidžiai, kartais visi kartu nusi juokia, bet ir čia tankiai pasikartoja tas pats, kas ir prakalbose. Eikim koncertan.

Štai SLA. kuopa surengė koncertą. Geroji publika visur išsi-mėčius sėdi. Kol choras dainavo — visi klausėsi, nes kaip gi kalbėsiesi, jei negali per choro gaudimą susikalbėti.

Išėjo pagriežti ant smuiko graži mergina, labai graži. Visur tyta. Tyla ne delto, kad ką išgirsti, bet visi užsiėmę žiūrėjimu į gražią merginą.

Delnų plojimas, tik nežinia ar griežimui ar merginos gražumui.

Ir gerai, kad grazybė paguodojama!

Išėjo vidutiniško gražumo mergina paskambinti ant piano.

Skambina paprastą trenksmingą melodiją, ir jai publika suteikia net „bis“.

Ant „bis“ skambina kokį ten „nuobodų“, kokio ten ruso kompozitoriaus „Kamenyj Ostrov“, tai argi gali klausyties tokių niekų. Reikia kalbėtis su sėdynės kaimynų, (o sėdynės kaimynas teatre visuomet buva artimu žmogum; čia Darvino prisitaikymo įstatymas veikia). Ir visi kalbasi, kas apie Franz Jozefo mirtį, o kas apie organizavimą lietuviškų karasirų.

Pasibaigė. Visi linksni, tik kasžin ar koncertas pralinksmino, ar busiamieji šokiai? Bet ir šokiai juk dailė, juk taip? Eikim į prelekeijas.

Čia koks prelegentas apie ką tai skaito. Šventa visų pereiga paremti prelekeijų rengimą, kitaip gali dar kas nesusipratėliu paskaityti. Prelekeijos tankiai rengiamos. Jose ne savitarpinių pasikalbėji-

kulisu.

Iš Lietuvos

Brandės'as Lietuvos reikalai.

— Georgą Brandesą, garsųjį danų rašytoją (jis gyvena Kopenhagos mieste), prašiau užtarti šiuo sunkiu metu lietuvių ir kiek anksčiau daviau jam dabartinės Lietuvos medžiagos, kuri aiškiai rodo Lietuvos vargus ir nelaimes: įvairių lietuvių suvažiavimų nutarimų (užsienio), atsišaukimų ir tam tikrą danams rašytąją Lietuvos brošiūrą. Brandesas ką duotas mielai priėmė ir pridėjo, kiek galėdamas, padėti darbui ir raštu.

Liet. Centro Komit. ingaliotinis Kopenhagoje **J. Savickis.**

Švedų lietuvių komiteto posėdis. — 1916 m. gruodžio 29 d. Švedų Lietuvių Komiteto posėdyje, kuriame dalyvavo kanauninkas Olšauskas (jis važiuoja Ryman pas Popiežių del suorganizavimą kolekto nukentėjusiam del karės Lietuvai katalikų bažnyčiose) tarp kita ko nutarta:

1. Atsiųstas iš Amerikos Tautos fondo 35,273 kronas K. Lingagano ir mano vardu nukentėjusiems del karės Lietuvoje tuojau išsiųsti Tautos Fondo nurodymu: — 8 nuoš. šių pinigų Vilniaus komitetui nukentėjusiems del karės šelpti ir 20 nuoš. Kauno komitetui;

2. Nusiųsti širdingą padėką Tautos Fondui už atsiųstas aukas Švedų Lietuvių komitetui;

3. Prašyti amerikiečių, siunčiant aukas, neužmiršti ir „Žiburio“ draugijos Marijampolėje, kuri šiuo laiku šelpia mokyklas ir nukentėjusius del karės, nes žinoma, kad „Žiburio“ draugijai truksta irgi pinigų, kaip ir kitoms lietuvių organizacijoms užimtojoje Lietuvoje;

4. Išleisti keletą tukstančių knygelių švedų kalba apie Lietuvą ir, išsiuntinėti jas Švedijos protestantų vyskupams ir kunigams prieš apskelbimą bažnyčiose rinkimų nukentėjusiam del karės Belgijai, Lenkams ir Lietuvai;

Belgų, lenkų komitetų ir Švedų lietuvių komiteto vardu liepos mėnesyje buvo inteiktas prašymas Švedijos arcivyskupui pasikirti protestantų bažnyčiose rinkimus minėtoms šalims, ir jau girdėti, kad kolekta busianti pasikirta;

5. Pasiųsti Švedų lietuvių komiteto 3 delegatus su prašymu į Švedijos karalijos brolių Prineą Karolį, Švedijos raudonojo kryžiaus pirmininką (kuris dažnai tarpininkauja rusų su vokiečiais), kad palengvintų grįžti iš Švedijos į Lietuvą, nes dabar grįžtantieji čia išbuva 5-6 ligi gauna leidimą, ir taip pat palengvinti susižinojimą su Lietuva.

6. Lietuviams, norintiems pasimokyti pavyzdingo Švedijos pietų ukio, Švedų lietuvių komitetas suteiks tam reikalmi pagalbą.

Jonas Ankštuolis.
Stockholmas, 4-1-17.

LAIŠKAS IŠ LIETUVOS.

Motiejus Juozaitis rašo savo sunui.

„..... Ačiu už gerą širdį. Pinigus siųstus per „V. L.“ pilnai priėmiau. Labai ačiu, kad neužmiršate. Komitetai mus šelpia kiek tik jie gali. Gauname mes 4 asabos po 7.50 rublių į mėnesį, duoda dar kasdien duonos po du svaru ir po cukraus šmočiuką. Pernai davė dar ir drabužių, bet šimet neduoda, nes pinigų komi-

tetai neturi už ką nupirkti. Viskas labai pabrango. Butai irgi labai brangūs. Malkų pudas kaštuoja 45 kapeikas. Pienas labai brangus. Uždirbti nieko negaliu, esu senas. Gyvenam labai susikimšę. Labai neramu, jei su laukiu sugrįžti į savo tėvynę bus smagu, bet žinia kuom reikės maityties ir kur pasidėti, nes triobas sudėgino. Bet mūsų širdis trokšta, kad tik pasibaigtų ta karė, kad tik galėtume sugrįžti į Lietuvą savo mylimą šalį. Nusibodo gyventi tarpe barzdūočių rusų, su kuriais negali nei susikalbėti...“ (Toliau seka asmeniškai linkėjimai ir asmeniškai reikalai. — Red.)

Motiejus Juozaitis.
Minsko gubern.

MUSŲ PABĖGELIAI

Petrapolis. — 1916 m. gruodžio už Nevos Vartų gelžkelininkų klube buvo vaikams eglė su spektakliu. Vaidino du kartu: 3 valandą dieną sukviečiams iš viso Nevos Vartų rajono lietuvių vaikams, o 6 valandą vak. su augusiems svečiams.

Vaidino J. Geniušo dramati-žuotą fantaziją pasaką: „Senieji ir Naujieji metai,“ pačiam autoriui režisuojant.

Mūsų ištremtiems vaikeliams J. Geniušas padovanojo gražią Naujų metų dovanėlę, dramati-žuotą fantaziją pasaką: „Senieji ir Naujieji metai.“ Veikalėlis nusisekė ir dailės, ir scenerijos atžvilgiu. Jo forma ir turinys remiasi lietuvių simbolizmo pamatu. Jis neša žmogaus sielą kažkokion užburton pasakų šalin. Tik ten autorius randa nekaltoms vaikų sieloms teisybę, grožę, užuojautą... Tamsioje girioje, tarp piktų žvėrių pasirodo nū plyšę, suvargę vaikučiai. Namie be duonos, be malkų pasiliko tėvai... „Aplinkui tik šmėklos ir vilkai staugia“... Iš niekur pagalbos nėra. O čia žmogėda galandant dantis. Ar tai ne mūsų realus gyvenimo simbolis? Bet štai nauji metai — aplink jį burys mergaičių baltais marškinėliais. Tai mūsų vaikelių sielos. Jos naivos. Duokit šuniuką, tite, saldanių.

Bet ten neužmatuotose sielos gelmėse gludi prakilnesni troškimai: „Meteliai, leiskit grįžti tėvynėn!“ Stoka vietos neduoda visą išgvidenti šį turinimą veikalėli, tik pasakysiu, kad į susirinkusią publiką ir publikėlę šis veikalėlis padarė gilų malonų įspūdį. Užtai publika dėkojo J. Geniušui pasiprašę jį į estradą.

Tikimės, kad autorius ir ateinančiais metais neužmirš vargstančių vaikučių ir apdovanos juos naujomis panašiomis dovanėlėmis. Labai būtų pageidaujama, kad šis veikalas, o taippat „Našlaitė“ ir „Gaidis pagavo“, to paties autoriaus, būtų atspausdinti, kad galėtų gėrėtis jais ne tik Petrapilio, bet ir visi kiti tremtiniai vaikeliai, išsklaidyti po plačiąją Rusiją.

Po vaidinimo pasirodė scenoje J. Geniušo vedamas didelis vaikų choras, kuris labai puikiai padainavo kelias daineles.

Pagaliaus prie gražiai papuoštos eglės vaikai pagiedojo: „Sveikas Jezau mažiausias!“ Apšilankiusieji kunigai ir J. Geniušas išaiškino jiems eglaičių reikšmę.

J. Zdunaitis.
Jekaterinoslavas. — Lietuvių vakaras. Gruodžio mėn. 17 d. vietos artistų mėgėjų kuopelė sutaisė vakarą Savitarpinės pašal-

pos nepasiturinėjusių Jekaterinoslavo lietuvių Draugijos naudai. Režiseruojant p. A. Geniušui, Briansko dirbtuvių mokyklos salėje suvaidino du farsus: „Neatmezgamą mazgą“ — Petliuko ir „Audra Giedroje“ — T. Gutovskio. Pasibaigus vaidinimui, mišrus p. St. Jančauskio batutos vedamos, padainavo kelias daineles.

Oras tą vakarą buvo labai blogas: snigo, lijo, šiaurys vėjas putė; bet vis tiek žmonių prisirinko gana daug. Nežiurint, kad vidurinių mokyklų mokiniai buvo įleisti veltui, vakaras davė 40 rub. gryno pelno, kuris ir atiduota minėtos draugijos kasai.

Apie patį vaidinimą šiuo tarpu žemiau pasirašiusis nieko negali pranešti visuomenei, delto, kad prieš prasidėsiant vaidinti gavau išėiti iš vakaro del ištikusios nelaimės: buvo gauta žinia, kad plėšikai išplėšė komiteto sandėlį. Vagis Mykolas Rimkus, paleistas sužeistas kareivis, priglauzta komiteto (tarnavo pasiuntiniu), pasinaudojo bjauriu oru ir vakaru, išplėšė sandėlį ir išnešė 4 pudus ir 4 svarus padų odos. Plėšikas, atlikęs savo niekšišką darbą, pasislėpė. Apvogė tarpe 7 ir 8 val. vakaro; apie 9:30 val. buvo pranešta policijai. Ar išeis iš to kas, ar suseks niekšas — nežinia; policija gana šaltai jį tai žiūri. Paskutiniu metu be galo visokių vogimų atsitinka, ir policija sakosi labai apsunkinta.

Nuostolis tuo žymesnis, kad o dą vargais negalais buvo mano išgauta veltui iš vietinio kun. Tatjanos Komiteto Skyriams ir buvo skirta taisyti batams vargšams tremtiniais ir mokiniams.

Atsakomasis vakaro taisytojas **L. Kairumaitis.**
(„Liet. Bals.“)

EUROPIEČIAI NUKENTĖJĘ NUO KARĖS JIESKO AMERIKIEČIŲ.

Konstancija Leipytė jiesko savo brolio iš Kauno gub., Ežerėnų apskr., Vajasiškių parap., Slepėčių sodžiaus. Atsišaukite antrašu: **Petrograd, Zabalkanskij pros. No. 126 kv. 53.**

Viktoras Dyneika iš Rygos jieskau dėdės Stanislovo Sipavičiaus taipgi iš Rygos, taipgi giminių ir pažįstamų. Atsišaukite antrašu: **Petrograd, Vas. Ostrov, 6 linija N43 kv. 1. V. Dineiko.**

Jonas Liutkevičius Kauno gub. ir apskr. iš Derbutų, jieskau pusbrolio Stanislovo ir Mikolo Čiapo. Atsiliepkite antrašu: **Petrograd Vasil. Ostrov 6 linija N43, kv. 1.**

Agnieška Grigučiūtė-Matusevičienė iš Vilkpėdžių, Saivų gmino, Suvalkų pavieto ir gub. jieskau brolio Motiejaus, giminių ir pažįstamų. Atsiliepkite antrašu: **Poronež, Bogojavlenskaja N45 dom Pereligina, Agota Matusevicz. Russia.**

Viktoras Strimavičius iš Namišėčio apskr., Suv. gub., kaimo Lukšų, jieskau brolių Augustino ir Pranciškaus Strimavičių, taipgi ir giminių bei pažįstamų. Atsiliepkite antrašu: **Petrograd, Vasiliev. Ostrov, 6 linija N43 kv. 1.**

Emilija Aceniūtė (ar gal Anuiniūtė — Red.) iš Viln. gub. Švenčionių apskr., Daugeliškių parap., Vasiulių sodžiaus, jiesko brolio Jurgio, gyvenančio Chicagoje. Atsišaukite. **Kieff, Turgenevskaja 55-8, Litovski komitet. Russia.**

Pabėgėliai prašome kitų laikraščių perspausdinti šiuos pajieskojimus.

LAIŠKAI Į ADMINISTRACIJĄ.

Gerb. „V. L.“ admin.

Gavau pranešimą, kad mano prenumerata yra išsibaigusi, tai šiuomi prisiuočiau \$2.00. Prisimeinu, kad aš esmu „V. Liet.“ skaitytojas jau nuo 23 metų. Man „V. L.“ geriausiai patinka užtai, kad visomet stovi už teisybę ir nevienpusiauja. Aš duodu žodį, kad „V. L.“ visuomet skaitysiu ir neliksiu jai skolingas tol, kol aš gyvuosiu ir kol gyvuos „V. L.“

Su pagarba,
T. Kavaleskis, Thorp, Wis.

Gerb. „V. L.“ Admin.

Malonėkite priimti mano vardą į eilę savo skaitytojų „Vien. L.“ Keletą kartų man teko skaityti „V. L.“ ir ji man patiko, dabar prisiuočiau \$2.00 už metus. Kartu prisiuočiau ir knygų užsakymą.

Su pagarba,
A. V. Velečkis, Bridgeport, Conn.

Gerb. „V. L.“ Admin.

Malonėkite priimti viešą padėką už prisiųstas man knygas. Knygą „Pažvelgus Atgal“ jau perskaičiau, tai puiki ir naudinga knyga kiekvienam perskaityti. „Lietuvių Tautą“ senovėje ir šandien irgi baigiu skaityti. Apie šią knygą leiskite pasakyti man keletą žodžių.

„Lietuvių Tauta“ turėtų rasti pas kiekvieną lietuvių ir kiekvienas ją turėtų perskaityti. Tai ne knyga, bet tai veidrodis lietuvių istorijos. O kaip mažai yra mūsų žmonių, kurie pažįsta savo tautos istoriją. Raskime mes kitų tautų žmones, kurie nepažįnt savo tautos istorijos? Aš nežinau delko ir pati „Vien. Liet.“ išleistuvė apie šią knygą tik dabar pradėjo garsinti. Rodosi reikiu apie šią knygą garsinti daugiau per laikraštį. Taippat reikia gerai pabarti mūsų prakalbininkus, kad laike prakalbų nenurodo žmonėms, kurios knygos yra naudingesnės del skaitymo.

Trumpame laike prisiųsiu kitą užsakymą ant knygų.

Su pagarba,
J. M. Rauneckis, Chicago, Ill.

IŠ CENTRALIO KOMITETO VEIKIMO.

Užbaigta apskaitymas, kiek yra pasiųsta Liet. Dienos pinigų į Raud. Kryžių — pasirodo yra \$129,200.76. Tat išviso yra surinkta:

Per Raud. Kryžių \$129,200.76
Per Liberty Bank 39,575.94
Per Centro Komitetą 6,013.63
Per Iždininką C. K-to 3,005.26

Viso pinigais .. \$177,795.59
Daiktai per p. Wood \$25,000.00
Viso \$202,795.59

Šią savaitę nuo 22 d. vasario inplaukė:

Iš Grand Rapids, Mich., nuo
Šv. Petro ir Povilo d-jos \$50.00
Šv. Jurgio d-jos 50.00
Vytauto kareivių 50.00
Lietuvos Vyčių 24.00
Švento Juozapo d-jos 15.00
Blaivininkų d-jos 10.00

\$199.00
Gerb. M. Bush padėjo į Lib. banką 138.00

Pittstono, Pa. Tautos Fondo skyr. 5.00

Viso \$242.00
Su pirmiau inplaukusiais 202,795.59

Išviso \$203,037.59

Visiems aukavusiems C. K-tas taria širdingą ačiu ir kviečia toliau darbuotis. Nuo šio laiko aukos kas savaitę bus skelbiamos laikraščiuose.

Lietuvių Dienos knygai medžiaga rengiama ir žadama duoti spaudai. Pasiskubinkite, Viet. komitetai siųsti paveikslus, apy-

skaitas, aprašymus. Prenumerata \$1.00, priima C. K-to Raštinėje: 200 Fifth Ave., N. Y. City.

KORESPONDENCIJOS

BROOKLYN, N. Y.

„Žmogūdyš Blinda.“ — Nusimkite, vyrai, mučias! Kalbu apie dailę. Gyvenime mūsų politikavimo bei svyravimo galite mučias užsimauti, ko giliau, to geriau, — ko labiau jį akis uždengia, ko akliau, to drąsiau, smagiau, — ten principas ignoravimo bei spango diskreditavimo padengia viską; bet dailos dirvone nusiimkite mučias! Čia kurminėms volomis landyti nereikia, — ansų nenusitrinsite; — čia su pagalba „baro“ argumentuotis nereikia, — nieks jums jų nenuadūžys; čia kambariai šviesūs, seklyčios plačios, čia daug oro — galite atsikvėpti, plačiai pasidairyti.

Nelaukite, meldžiu, kad aš pradėčiau nuo dailės: kas ji yra? Koks jos budas? paėjimas? Kokią svarbą ji turi mūsų gyvenime? etc. Nei kad su erudicija pradėčiau, ką apie ją enciklopedijos ir žodynai sako; ne, aš to visko nesakysiu. Aš lygiai taip nekalbėsiu su flegmatišku patepimu reporterių, kad: „sulosta veikalą gerai,“ „žmonių buvo daug,“ „užpelnas bus nemažas, — apie 169 dolarių“ etc. Ne, aš to nesakysiu, aš, kaip pašalinis observatorius, pasakysiu tik savo patėmijimus.

Kalbėsiu apie dram. dailės dr. jos vakarą 24 vasario. Čia gyvenimo, „Žmogūdyš Blindos“ niekas nelošia, — čia buvo tikras Blinda ne del pelno, bet, papras-tai, del laimės gyvenimo. Vos kurčina pakilo ir iš už užkulisų pasirodė artistai, savo daila jie suėmė visų širdis ir mintis, perkėlė į naują svieta, naują gyvenimą, naujus laikus ir tuom gyvenimu gyveno. Trumpa valanda laiko, jte pergyveno ilga kitų gyvenimą, — jį sukondensavo jie kitų ilgą gyvenimą, kaip kad į lašą rastos visą visatą. Jie kentė ir džiaugėsi, rupinosi ir raminosi, verkė ir juokėsi; žodžiu, gyveno tuom gyvenimu taip, kaip lašas rastos žėri visatoje. Mes gi jų rankoje buvome, kaip pakirsta gėlė.

Buvo čia gyvas Blinda. Ar reikia man paisyt, kad jis vadinasi paprastai ponas Vitkauskas! Toje valandoje, tame momente, jis buvo Blinda. Taip tikėjo mano mergina, taip aš tikėjau, taip tikėjome Grožienė ir ponas Grožis, taip tikėjo visi. Artistas tiesiog mus prigavo. Jis gali sau prunksti juokais už kulisų iš mūsų tikėjimą, mes nepykstame: mums rupi jo pasisekimas. Bet tas nereikia, kad mes lengvai intikėjome, gėnėmėsi kiek galint, bet artistas savo daila mus pergalėjo — tai viskas.

Kas vėl nepripažins talentą panelei Liutkiutei? Su josios pasirodymu ant scenos darėsi malonu. Ji nešė į tą visą gyvenimą namų savotišką ramybę. — Sunkiausiai daiktą aktoriskoje dailoje. Teatras lengva yra būti teatratisku. Tačiau koznas gali. Teatrališkumas — tas aklas beždžioniavimas, kiekvienam paprastam amatoriui sako, kad jis iš pašankimo yra aktorius. Tankiai gi gabiausių aktorius teatrališkame žuva visa daila. Panelė Liutkiutė gi su pagalba savo talento, dailos, takto, intui-

cijos — kaip nors tą pavadysite, iš sunkiausių bandymų išėina laiminga. Ji tą parodė lošiant bajorę ir burę tame pačiame veikalė. Kaip bajorę ji buvo pilna gračijos, išdidumo; kalbėjo drąsiai, aiškiai, maloniai, savai; glaudė prie savęs „sunų“ su meile bei jausvumu kulturališkos motinos; alpo, kaip viešpatienė. Kaip burė ji buvo naiviška, paikai-kytra boba, šukavo, verkšliojo, su visu gyvenimo paprastumu. Panelė Liutkiutė svarba savo dailos lenkia prieš save galvas visų aktorių-draugų. Prieš ją mes lenkiam žemyn mūsų kepurę!

Čigonas bei žydas, kaipo charakteriai savo teisingumu išsiskyrė iš viso burio artistų, savo gi talentais nustebino visus.

Panelė Skeraitė, graži, saldi mergina. Del Dievo, koks malonus tame visame veikalė reginys!

Daug ten buvo kitų artistų, kurie išsirišo iš savo rolių pasekmingai, tik man gaila, kad mano negabumas patėmijime nedaleidžia man šandien apie juosius nieko rimto išreikšti. Jie man, tikiu, atleis tą jeigu aš paaiškinsiu priežastis, kurie man kenkė juos observuoti.

Orkestroje sėdėjo sena žmonele, gal šimto su viršum metų. Skepeta apsigobus ir taip visa lietuviška, — dviems sekundom iš Lietuvos pribuvus. Nuo jos kvėpė Lietuvos dirvų oras ir, kad dangum čia atvyko, buvo matyt, nes išsispalvavus buvo savo drabužius spalvomis iš laumės juostos. Aš buvau jos su širdžia ir čebatais. Piktinosi užtai ant manęs mano mergina, bet kieno piktumų širdis paiso? Aš mylėjau ją.

Meilužių širdys plaka vienaip. Jos širdis plakė smarkiai — liudijo tą inkvėpimu pajaunėjęs josios veidas. Mano gi širdis, plakimu josios širdies viliota, piestavosi kas žvilgsnis, tēmijant į jos aiškų veidą. Man patiko jos veide tas artistiškas užvydėjimas, jai viskas buvo negerai: josios ant scenos nebuvo. Ji turėjo išreikšti, ką tai neišreikštą, papildyti — praleistą, išmest — indėtą. Jos veidas man rodos sakyti sakė:

Aktoriškai imant, žemė yra, kad ant jos vaikščioti. Mano laikų Blinda sėdynės iš savo kojų nedarė. Tas butų kenkęs jo idea lams bei išdidumui. Jis gamtos aklai nesekė. Šuo inbėgęs į seklyčią tuoj atsiguļa pas kakalį prie kojų savo Viešpaties; bet Blinda prie suolo savo moterų taip nepriguldavo. Jis savęs nepaisė, užmiršdavo, po langu per daug nestraininėjo. Buvo skopus kaip ir judėjimuose tik gausus darbuose, idėjose. Jis botagu piškino — abelnai, jeigu piškino — nebijantis, kad kas pasakytų: matai, žąsis ganė, tai botagu moka piškyt. Ir buvo štarkus vyras, kaip tas čigonas.

Aš susiklausiau ir tą jos veido kalbą ir užmiršau, kad turiu visų artistų dailą daboti. Neįsitēmijęs, negaliu nieko pasakyti apie juos paskirai, bet tik abelnoje prasmėje.

Teatras lietuviškai pilnai čia išsireikšė: aktoriai nelošia, bet gyvena ir kenčia kitų gyvenimą, nes tas kitų gyvenimas yra gra-

žus, bei prakilnus — jie mus gyventi gražiai bei prakilniai mokina.

J. Dekeris.

Prakalbos. — Vasario 28 d. T. Name ALTS. pirmoji kuopa buvo surengusi prakalbas. Kalbėjo Dr. J. Šliupas ir p. M. Šalčius. Doktoras J. Šliupas gana plačiai išaiškino dabartinius lietuvių srovinių santykius, jų troškimus ir priežastis, kurios neleidžia lietuviams sueiti į vienybę. Aiškino taip pat ir tai, kurie žmonės kuri srovė daugiausiai darbuojasi ir kurie turi geriausius norus. Papasakojo ir apie lietuvių netaktiškumą, nemalonius pasiūlymus, skundus ir tt. Nupeikė socialistus už jų protestus ir Raudonąjį Kryžių. Užbaigė kalbą viltimi, kad ši karė nors daug skriaudų lietuviams padarė, bet ji gal prives Lietuvą prie liuosybės.

Po jam kalbėjo p. M. Šalčius. Jis gana gražioje kalboje perbėgo lietuvių santykius, lietuvių kilimą, jų darbavimąsi reikšmę ir tt. Plačiai išaiškino už ko mums reikia griežties ir ko laikyties. Abiejų kalbėtojų kalbos labai patiko žmonėms, kurių buvo pilna svetainė, nors įžangos buvo 10 centų kiekvienam.

Po prakalbų buvo renkamos aukos Lietuvos Nepriugulmybės reikalams. Viso surinkta 20 dolarių. Taipgi parduoti 43 egzemplioriai Dr. J. Šliupo knygelės: „Lietuvos laisvė.“ Apskritai visas vakaras nusisekė kuopuikliausiai. Butų gerai, kad tankiau butų panašios prakalbos surengiamos.

Klausojojas.

Gaisras „Laisvės“ name. — Vasario 28 dieną apie 8:30 val. vakare užsidegė namas, kuriame įsirendavo „Laisvės“ išleistuvė. Užsidegė ant antro aukšto, kur buvo kokio tai žydėlio drabužių siuvykla. Kame gaisro priežastis — nežinia. Subėgę ugnesiai tuojaus užgesino gaisrą; ugnis neprasimušė į pirmutinį aukštą, kur yra „Laisvės“ išleistuvė. Visa blėdis padaryta tuomi, kad labai daug pribėgo vandenio, pagadino daug popieros ir sugadino pusiau atspausdintą „Laisvės“ N18, kuris jau dabar nebeišeis. Išeis sekantis N19. Nuostolių padaryta taip tarp 5-6 šimtų dolarių. Porą dienų „Laisvės“ darbininkai nieko negalėjo veikti, nes buvo nukapotos elektros vielos tai nebuvo pajėgos. Šiaip jau kitokių nuostolių nebuvo.

ELIZABETH, N. J.

Nedėlio 18 d. vasario P. A. Lutvino svetainėje atsibuvo prakalbos, bet nežinia kas jas rengė, nes ant apgarsinimų nebuvo pasakyta, kas rengia. Matyt mūsų rengėjai bijosi savo vardo parodyti, nes ant jų prakalbų jau labai kas nori lankyties tai slepia savo vardą. Matyt jau baigia eiti iki liepto galo. Ant apgarsinimų buvo pasakyta, kad kalbės trys kalbėtojai, butent: Stalioraitis, Jukelis ir Šukys, o iš tų kalbėtojų matyti, kad tai socialistų darbas. Šukio nebuvo. Pirmas kalbėjo Stalioraitis. Nors aš jo pradžios kalbos negirdėjau, bet aš girdėjau kaip jis pasakojo, kaip jis pastojio socialistu. Štai kaip jis pastojio. Sako: kada aš tik išgirdau Lietuvai budamas apie social. ir socializmą, tuo jaus nubėgau pas mokyčiausią kaimo mergelę (davatką), kuri pasakė, kad tai velniai yra ir aš sako maniau, kad tai yra teisybė. Kada, sako, pribuvau į Ameriką, tai dėdė jam sakė, kad socialistai yra „čiutabakiai“, bet biskį jis pabuvęs Amerikoje jau

gavo geresnį supratimą apie socializmą, tai ir prisirašė prie L. S. S. ir dabar jau 10 metų kaip jis yra socialistu. Tai ir stebuklai su socialistais, kad jie taip greitai gali išmokti ir suprasti socializmą. Prieš 10 metų jis manė, kad socialistai yra velniai ir „čiutabakiai“ ir kaip tik prisirašė prie LSS, tai stojosi mokyčiausis socialistas, nes dabar važinėja ir pasakoja, arba geriau sakant, kritikuoja, visą pasaulį. Bet kurgi nebūsi tokis mokyčiausis, jog dirbtuvėje gerai galima išmokyti. Antrąs kalbėjo Jukelis. Kelis taręs kelis žodžius tuojau pradėjo savo kolonijų kalbą. Pirmiausiai seną SLA. Kodėl jie neprotestuoja prieš karę, paskui kaip pradėjo, tai davė visiems, sudavė gerai ir Amerikos vėliavai išvadindamas ją skurliu. Tai tau!

Mat, žmogus, pamiršo, kad ir jie turi savo vėliavą ir tai dar raudoną ir kaip jie ją gerbia. Bet jis rėkia kiek tik galėdamas neatsižvelgdamas nei ką pasakoja.

Klausojojas.

AMSTERDAM, N. Y.

Vasario 19 d. Amsterdamo pirmiejiška jaunuomenė buvo surengusi vakariene Varner Hotelyje. Buvo brangus inėjimas ir rengėjai kvietė tik tokias ypatas, nuo kurių tikėjosi, jog nebūs sarmatos prieš svetimtaučius, tai svečių buvo nedaug. Vakariene buvo su programu, su lietuviškais šokiais ir žaislais. Pirmiausiai turėjo prakalbą p. S. Simonavičius; po prakalbai išpildė solo p-lė Daumontaitė; duetė — „Skambančios stygos“ išpildė p-ni Simonavičienė ir p-lė Avčieviciūtė. Dar turėjo prakalbą p. M. Kerbelis, paskiaus prasidėjo vakariene, šokiai ir žaislai. Šokiai buvo daugiausiai lietuviški: — suktinis, klumpakojis, norių miego ir daug kitų. Toliaus tęsėsi žaislai ir svetimtaučiai žiūrėdami gerėjosi lietuviškais šokiais ir žaislais. Taip visi gražiai ir pavyzdinčiai pasilinksminė išsikirstime namon. Bet ir čia atsiranda visokių žmonių, kuriems nepatinka padori ir dailūs pasilinksminimai; jie stengėsi pa juokt visai išniekinti, neturėdami ko užmesti. Štai kokius užmetimus jie daro: 1) Delko rengtė vakariene pas svetimtaučius ir dar viešbutyje. 2) Delko nerenget paprastose svetainėse. 3) Delko buvotė gražiai ir padoriai apsiirengę. Aš į šituos užmetimus trumpai atsakysiu. 1) Rengėme pas svetimtaučius viešbutyje, kad Amsterdamo nėra lietuviško viešbučio. 2) Nerenget paprastose svetainėse (ir tos nėra lietuviškos), kad išskaitliavom, jog taipgi brangiai atsieina ir daugiau darbo, nes jeigu butume valgius ir patįs gaminę, bet taipgi būtų reikėję brangiai už viską mokėti. Dar taip pat ir už pagaminimą. O jeigu butume valgius emė iš restorano, ar iš viešbučio, kiek būtų buvę bėdos. 3) Buvom apsiirengę užtai, kad nenorėjome pasirodyti prieš svetimtaučius. Dar turim pasakyti, jog tokie pasilinksminimai ne pašiepti reikia, bet pilnai pritari ir stengties tankiaus surengt. Pasirodyt prieš svetimtaučius, kad mes galime ir mokame ne kokioje surukusioje svetainėje bile kaip apsieit, bet puikiam viešbutyje gražiai pasilinksminiti. Laikas jau toksai, kad reikia visiems žengti pirmyn ir pradėti pažinti visokią dailę.

Vakarienes reporteris.

LOWELL, MASS.

Vasario 18 d. atsibuvo L. Ukės klubo prakalbos. Kalbėtojų buvo iš So. Bostono Petras Sto-

nis. Jis puikiai išaiškino klubo naudingumą ir ragino visus lietuvius rašyties prie jo, pastoti šios šalies piliečiais, nes kitaip mes negalime pagerinti savo buvį.

Jis taipgi ragino jaunimą neužmiršti savo kalbą, liepė dorai užsilaikyti.

Vasario 16 d. čia patiko nelaimė. Du lietuviai vaikai prigėrė Concord upėje, tai Juozas Kazlauskas — 7 metų ir Petras Blazonis — 8 metų. Žmonės sako, kad eidami iš mokyklos užėjo ant ledo, o viduryje upės buvo plonas ledas, sulužo ir vaikai čia inkrito į vandenį, negalėjo juos nei išgelbėti. Anglų laikraščiairašė, kad tas pavojingas vietas reikia užtvirti tvora. Gaila vaikučių.

Lowelietis.

GARDNER, MASS.

Pereitą rudenį katalikai turbut vadovaudamies koku kitu mokslu, o ne Kristaus per „Draugą“ parašė didžiausią šmeižtą. Į tai pasistengėme parašyti sėkanti pranešimą ir pasiuntėme „Draugo“ redakcijai:

„Atsakymas poniai Šokusiai. „Draugo“ N 45 pereitų metų buvo tilpusi ponios Šokusios korespondencija į kurią iš karto buvan neatkreipė jokios atidos, ir kur buvo visiškai melagingai aprašytos Gardnerio jaunimas. Tos pačios neteisybės pakartotos ir „Draugo“ N49.

Ponia Šokusi štai kaip aprašo Socialistai po baliaus, sulyg savo mokslo, nuėjo į viešbutį su socialistėmis ir kaip vedė išsikirstė po porą į paskirus kambarius. Reiškia: pildė socialistišką moterystę. Bet ant jų nelaimės policistai juos suareštavo. Vadinas „Draugas“ viešai paskelbė, kad West Fitchburge jaunimas paleistuvauja. Bet ar žino „Draugas“, kad tai kriminališkas daiktas. Ar žino, kad apsikundus teisman sunkiai reikėtų „Draugui“ atsakyti. Ar žino, kad kriminališką prasižengimą galima skelbti tiklatai po teismui. Todėl kad nebūtų „Draugui“ daugiaus nesmagumu, meldžiame indėti šiuos teisybės žodžius.

Pirmiausiai tos ypatos, kurios nakvojo hotelyje visai nėra socialistais, nei aktyviškai nei nominališkai. Paskui, kad nenorint vargti ant gatvės, užėina hotelin pernakvoti, taip doro kiekvienas žmogus ir tą gali daryti jaunimas. Trečia gi tas kad pašaliniai žmonės įskundė juos, tai ir suareštavo, bet suareštuodami policijantai surado ne po pora kaip „Draugas“ sako, bet merginas vienuose kambariuose, o vaikus kituose kambariuose ir tarp tų kambarių nebuvo jokio susinešimo, jokių durių. Kad taip buvo, tai gali teismas paliudyti, kuris tuos suareštuotuosius teisė 9 lapkričio ir rado nekaltais. Teismas nusprendė, kad jie neteisingai likosi suareštuoti. Matomai „Draugo“ korespondentai yra vyresni ir augstesni už teismą ir jie nesiskaito su jo nuosprendžiu. Jeigu „Draugo“ redakcija ignoruosite šį pranešimą, mes žinosime, kad „Draugui“ nerupi tiesa, kurią pasistengsime pariparodyti per dėdės Samo juticiją.

Bet šitas netilpo. „Teisingasis“ „Draugas“ indėjo tik porą eilučių nuo savęs, kad jam kas tai rašo buk kitaip buvę. Taigi nuo dabar žinosime, kad „Draugui“ nerupi teisybė, kad jis nėra krikščionis, kad Kristaus mokslas jam tai niekis. Jis užsiima melų ir šmeižimo platinimu. Kiekvienas doras katalikas turi nuo „Draugo“ šalinties, — jį skaito ir palaiko tik stambeldžiai.

Petrukas.

WILKES BARRE, PA.

Vasario 18 d., Jacobs salėje buvo VII apskričio SLA. susivaizvimas. Delegatų buvo viso 28.

Iš nutarimų buvo svarbesni: — Nutarė turėti „Lietuvišką Dieną“ taip, kaip ir praeitą metą, tik vieta bus kita. Birželio 7 d. tai yra gera diena, nes visur nedirba, „Devintinės“ — Dievo Kuno diena.

Nutarė, kad „Tėvynė“ atiduotų atspausdinti į geresnę spaustuovę. Su geras norais užsibaigė konferencija VII apskričio.

Concordia hall ant Washington ir kamps South Str., vakare buvo sulošta veikalas — vieno akto drama, „Karės nuotakos“ parašyta Marion Craig Wentworth. Sulošė vidutiniškai. Jadvigis roly lošė Emilė Kasparienė, tai yra tikra aktorė; ji lošė artistiška, jos lošimą noris visados matyti ant scenos. Kiti aktoriai tai mėgėjai, kurie taip lošė, kaip buvo išmokinti lošti; visa drama sulošta geriau negu vidutiniškai.

Bet apsisotojus reikia pakalbėti apie patį veikalėlį. Vertime yra tik pats veikalas, o nei pradžios nei pabaigos visai nėra.

Čia vertėjas, ar tai neturėjo laiko, ar tai tik originalo turėjo patį vidurį kuomet vertė... Čia prasižengė, regis, vertėjas prieš autorių to veikalas, nes nukapojo visas puses, o tik paliko stuobri. Kodėl taip padarė, vertėjas? Kuomet visas veikalas yra galimas visur lošti nes scenerijos nėra taip jau svarbios, nes dabartinis atsitikimas.

Galėjo taip būti: pirma scena — Jadvigis susipažinimas su Pranu. Antra scena — parvedimas Jadvigis pas Prano motiną, kur visi laukia marčios pareinant su Pranu. Trečia — tai scena ta pati, kurią vertime turime. Ketvirta scena, kuomet Jadviga yra kalėjime ir kaip pabėgė iš jo. Penkta scena — šliubas karės nuotakų pas altorių. Šešta scena — apielinkė majoro pranešimas, apie karę ir laimėjimus, bei žuvusius karėje. Septinta scena — nusizudimas Jadvigis karaliaus akys, o ne kapitonu. Visos septinos scenos yra lietuviams suprantamos. Matote, skaitytojai, kaip pasielgia mūsų literatai su kitų autorių veikalais.

Na, niekas nėra matęs tuom laiku originalo ir praicia gerai nes garbė apturėjo vertėjas. Jeigu visi mūsų raštai bei knygos, kurios yra verstos iš svetimų kalbų ir su tokiu kapojimu, tai verta jų veteje turėti originalus.

Eisime prie vakaro: Buvo kelios deklamacijos. Buvo monologas, kur bosas visą darbą pveda tarnui (bardenderui); o tas atlieka visa finansinį biznio reikalą į savo kišenį, vėliaus valkatų užėiga, gemblerių ir visas žemiausios klesos darbas.

Toliau įsimaišo kumštoriai ir eina laižybos, vėliau susimuša tie, kurie dėjo pinigūs už kumštorius ir tuom užsibaigė.

Girdėjau kad yra autorium to visko J. Ažys. Na reiktų tą veikalėlį pataisyti užbaigoje, tai bus geras veikalėlis parodyti nuopulimo rezultatus nekurių, kurie lanko smukles ir tampa valkatomis.

J. Ažys lošė labai gerai bartenerio roly; jis yra geras artistas komiškuose lošimuose.

Gerai sulošė J. Vaisnis rolyje lietuviu-vokiečio. Visi kiti lošė pusėtinais.

Publikos buvo pilnutėlė salė, buvo apie 300 su viršum žmonių.

Jau senai esu matęs tiek publikos Wilkes Barre viešame susirinkime. Girdėjosi publikoje užsiganedijimas vakaro program. Pelnas eis nuo karės nukentėjusių naudai.

Linketina daugiau tokiu vakarų.

Raportieris.

EASTON, PA.

Nelaimingos užgavėnės. — Ant North 21 gatvės ir Union vienas žmogus turėjo krautuvėlę. Tas žmogus užgavėnių vakare vasario 20 į 21 d. naktį susikvietė muzikantus, nusipirko keletą bačkelių alaus ir kiek degtinės ir sau tikėjosi kaip reikia praleisti užgavėnės. Susirinko keletas moterėlių, vaikų ir šiaip vyrų ir sau kad linksminosi, tai linksminosi.

Bet kaip niekur neišeina ant gero tokios linksmybės taip ir čionai. Iš karto už ką tai susivaidijo moterėlės, paskui jau ir vyrų pradėjo skersuotis. Pagaliaus jau pradėjo darban eiti ir peiliai. Kiti išbėgiojo namon, kaip kokios kurapkos. Kaip ir reikia, pribuvo policija ir visą karę sustabdė.

Tokis atsitikimas tarp lietuvių tai mums eastoniečiams daro labai didelę sarmatą. Tai gėda lietuviui ir akių parodyti. Anglų laikraščiai buvo pilni aprašymų. Dar ir tas nesmagu, kad tenais buvo parapijonai, kurie visai nekrikščioniškai elgiasi.

Eastonietis.

NEW PHILADELPHIA, PA.

Vas. 25 d. atsibuvo parapijos susirinkimas, kuriame kun. Matulaitis stengėsi iš paskutiniųjų pervaryti „bilių“ kad vietoje iki šiol buvusių \$4.00 metinės, padaryti \$6.00.

Tokį praboščiaus „bilių“ žmonės atmetė. Kaip girdėtis, tai žmonės darys vieną iš dviejų: arba atims nuo kun. Matulaičio parapijos kasą ir pasiliks ji probasium ant toliaus. O jei ne, tai reikalas pas vyskupą kito kunigo. New Philadelphiečiai nori kun. Gudaičio iš Coaldale. Gi kun. Matulaitis netinkas delto, kad, girdi, labai „nori“ pinigų ir netinkas šios gadynės žmonių dvasiai — labai senoviškas.

Ten.

BALTIMORE, MD.

Vasario 18 d. P. P. D. unijos ir „Darb. Bals.“ Bendrovės buvo surengtos prakalbos su dainomis. Pirmiausiai kalbėjo „Dar. Bal.“ atstovas drg. A. Kurelaitis. Drg. Kurelaitis į vietą kalbėti apie „Darbininkų Balsą“ tai jis pirmiausiai perskaitė per pusę sumažinęs skaitlines, kiek „D. Balsas“ turi Amerikos didmiesčiuose savo skaitytojų ir pradėjo kalbėti apie Šidlavos kunigus prieš kelis šimtus metų. Ir ką šitas žmogelis norėjo pasakyti, tai vargiai ir jis pats žino. Jo prakalba buvo sustabdyta. Geriau būtų, kad rengėjai tokių kalbėtojų nestatytyt, nes jie nieko gero nepasako. Toliau kalbėjo du anglai P. P. D. U. organizatoriai. Kalbėjo neblogiausiai, aiškino vien tik P. P. D. Un. principus ir jos veikimą; paskui kalbėjo drg. Brijunas „Darb. Bals“ redaktorius. Drg. A. Brijunas savo trumpoje prakalboje nupeikė mus socialistus, kad jie nepamatuotai užpuldinėja ant „Darb. Bals“, o vien tik su tikslu, kad jam pakenkti, leidžia visokius gandus apie jo gyvenimą ir ant galo priminė, kad „Darbininkų Balsas“ pergyvens visus savo priešus ir šmeižikus. Publikai gausus delnų plojimas. Ant galo kalbėjo drg. J. Šmitas. Jis pirmiausiai

padėkavojo darbininkams, kad jie savo aukomis ir protestais paliuosavo jį ir kitus darbininkų vadovus iš kalėjimo, kur jie buvo sukisti per plieno trustą už tai, kad jie vadovavo arba padėjo darbininkams iškovoti sau geresnį pragyvenimą. Toliau nurodinėjo kaip buvo išnaudojami per plieno trustą rudkasiai darbininkai suviršum net per dvidešimt metų. Ant galo nurodė, kaip A. C. W. of A. Unijos vadovai vedė rubsiuvių streikus Brooklyn, N. Y. ir Philadelphia, Pa. Sako, kad unijos lyderiai be streikių žinios padarė su darbdaviais agrimentą ir streikiams liepė grįžti prie darbo, o kada lietuviai streikieriai Brooklyn pasipriešino ir nenorėjo klausyti lyderių paliepimo, tai ant jų niekas neatkreipė domos. Žydai ir kiti sugrįžo prie darbo, o lietuvių apie 1800 pasiliko ir dar pavaikščioję kelias savaites, grįžo prie darbo. Bet jau ne tik kad darbo nerado, bet daugumas iš jų nei vietų negavo, kurie dar ir šiandien gal be darbo vaikščioja.

Ir Philadelphiaje tą patį sutiko italai rubsiuviai, ką Brooklyn sutiko lietuviai. Ir tas faktas jau rodo, kiek Amalgameitų lyderiams rupi darbininkų gerovė, mat, jiems daugiau rupi savojo politika. Drg. J. Šmitas kalbėjo su viršum dvi valandas ir kalbėjo labai nuosekliai. Jo kalba publikai labai patiko, kas liudija ramus publikos užsilaikymas ir retkarčiais gausus delnų plojimas. Laikė prakalbų SLA. choras gana gerai sudainavo keletą tautiškų ir darbininkų dainelių, kas taip pat publikai labai patiko ir gausiu delnų plojimu privertė daininkus atkartoti. Publikos buvo prisirinkus pilna svetainė.

P. J—as.

GRAND RAPIDS, MICH.

Čionykštis Liet. Dienos komitetas dar tesidarbuoja. Šiomis dienomis tapo centran išsiusta 199 dolariai. Minėtą sumą pinigų aukavo: L. Vyčių 24 dol., šv. Petro ir Povilo dr-ja — 50 d., šv. Jurgio dr-ja 50 dol., D. L. K. Vytauto kareivių dr-ja 50 d., šv. Juozapo 15 d., R. K. blaivininkų kuopa — 10dol. Toms draugijoms reikia tarti nuoširdų ačiū, viršgiškai kaip ir komiteto viršininkams p. Bernotui — pirmiņinkui; Graičaičini — sekretoriui ir Barščini — išdinkni už jų gerą darbavimąsi. Jie kiek galėdami žada ir ant toliaus darbuotis. Laimingo pasisekimo.

Liet. Dienos komitetas yra pasiryžęs tvirtai laikytis, nes jam gresia visoki priešai, jis gavo laiškų iš Tautos Fondo, kad nesidarbuotų C. Kom., o tik darbuotųsi jam. Bet mes nesirūpinam politikomis, ir nei vienus neremiame, o tik šelpiame miršančius baidu. Taip turėtų visi daryti už miršdami savo smulkius interesus.

A. M. Virbalis.

HAMILTON, ONT., CANADA.

Šiame miestelyje nedaug yra lietuvių, daugelis išvažinėjo. Dabar paprastai lietuvių važiuoja iš Kanados, nors čionai darbai eina gana gerai ir lietuviai neblogai uždirbdavo. Paprastai uždirbdavo po 3.50 į dieną. Kiti net dasivarę buvo iki 6 dolarių dienai. Daugiausiai čionai dirba nuo stukių, tai žinoma turi gero kaimi padirbėti.

Čionai yra Sus. Liet. Am. 278 kuopa — tai lietuvių čionykščia organizacija. Ir labai gerai, kad yra. Ji šelpia gulintį ligoninėje vieną lietuvių. Yra dar ir draugijėlė iš 14 narių, kuri irgi gyvuoja.

W. Česnulevičius.

VIENYBĖ LIETUVNINKŲ

Išleista kas sėdėda iš Brooklyn, N. Y.

Suviėnytose Valstijose	\$2.00
Europoje ir kitur	\$3.00
Kanadoje	\$2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.	
J. J. PAUKSTIS & CO. (Inc.)	
120-120 GRAND STREET	BROOKLYN, N. Y.
Telephone 2427 Greenpoint.	

POPIEŽIUS PASKYRĖ LIETUVIAMS DIENĄ.

Kiek daug buvo ginėytasi apie tai, kam, girdi, bereikalingai p. Yėas su Karuža važiavo Romon prašyti šventojto tėvo paskirti lietuviams dieną. Kiek jie buvo išjuokiami. Socialistai net sutvėrė visą istoriją apie pantaplus. Tuos pantaplus dar ir dabar kartoją advokatas p. A. Bulota važinėdamas po kolonijas ir išjuokdamas tuos, kurie popiežiaus meldė. Nors reikėtu visiems žinoti, kad dabar jau gaudami audienciją pas popiežių visai nereikalinga būtiuoti pantaplus, kad tas Vatikano paprotis yra jau panaikintas. Bet ką gi padarysi, kad yra dar žmonės, kurie išmislija nebutus daiktus, kad tik žeminti partijinius priešus.

Kliuvo ir kun. Bartuška su Dr. J. Bielskiu, kuriuodu taipgi maldavo šventąjį tėvą gelbėti Lietuvą. Juk buvo išmisliojama, kad popiežius visai nepaiso lietuvių ir tam panašiai.

Vienok tie visi meldimai turėjo didelę reikšmę. Popiežius nuskyrė lietuviams dieną, ant 20 gegužės šių metų. Tą dieną viso pasaulio katalikiškose bažnyčiose bus renkamos aukos lietuviams nukentėjusiems nuo karės. Reikia tikėtis, kad tą dieną surinks nemažiau aukų, kiek buvo surinkta aukų Amerikoje Lietuvių Dienoje, lapkričio 1 d. Tai labai smagi žinia, kuri suramins nevieną badaujantį lietuvių.

Popiežiaus paskyrimas lietuviams dienos turi ne vien tik mielaširdystės prasme. Čion yra gana didelė ir politiška reikšmė. Paskyrimas lietuviams dienos ženkliną, kad katalikiškoji Bažnyčia lietuvius pripažįsta kaip nepriugulmingą, savitą tautą, kuri Europoje turi savus skirtingus reikalus, nepriklausančius nuo kitų tautų. Paskui vėl toks paskyrimas lietuviams dienos pagarsina katalikiškai visuomenei visame pasaulyje, kad yra dar lietuvių, kurie rupinasi savais reikalais.

Paskui vėl popiežius paskirdamas lietuviams dieną tuomi aiškiai parodė, kad ir lietuvių jam taippat yra gerai, kaip ir belgai arba lenkai. Spėjama kokias intrigas lenkai Romoje darė, kad tik lietuvių negautų tos dienos. Juk iš senai girdime, kad lenkai visur, kur tik gali politikos dirvoje Lietuvą sau savinasi. Popiežius, paskirdamas lietuviam dieną, tuomi aiškiai parodė, kad lenkų politiką Romoje sutriuškintą.

Vienu žodžiu, mes lietuvių turime tiktai džiaugtis

tuomi. Nenuėjo veltui visi važinėjimai pas popiežių, visi meldimai. Tai didelis išlošimas kaip sušėlėpime nukentėjusių nuo karės, taip ir politikos lauke.

APIE LIETUVIŲ DIENĄ NOS ATSKAITAS.

Visi žinome, kad buvo Lietuvių Diena, daugelis darbuosė, bet tikrų atskaitų ligšiol vis nėra. Tiesa, nelengva jau taip greitai suruoti tokias atskaitas, kur reikia turėti reikalą su daugeliu skyrių, bet visgi tas butinai reikia atlikti.

Šiame N išspausdiname piniginių stovį Centralinio Komiteto. Iš jos matyti kiek pinigų yra inėje, kur jie padėti ir tam panašiai. Nors tai nėra atskaita, bet visgi žinia kaip dalykai stovi. Taigi Centralinis Komitetas nors iš dalies, bet visgi atliko savo užduotį. Mes tikimės, kad neužilgo visa atskaita bus pilnai paskelbta.

Bet mes norime perversti kitą lapą šiame klausime. Visi gerai žinome, kad tulose vietose, kaip va, kad Chicagoje socialistai neprišėdė prie Centralio Komiteto, vienok jie tą dieną irgi darbuosė, — jie buvo surėngę sau Lietuvių Dieną paskirai. Buvo kalbama, kad Chicagoje surinkta apie 5-6 tukstančius, kitur irgi buvo aukos renkamos. Bet socialistai ligšiol nepaskelbė nei kiek jie surinko, nei kiek jie turėjo savo skyrių, nei kiek turėjo išlaidų. Praėję Lietuvių Diena, ir rodos, kad tos surinktos aukos kur tai dingo.

Todel mes viešai reikalaujame, kad socialistai butinai paskelbtų bent kiek jie surinko per Lietuvių Dieną, kur tie pinigai randasi, kam jie pasiūsti. Laikyti nežinėje visuomenė ir norėti, kad ji aukautų tai daugiau negu negerai.

Ir apskritai pas mus taip yra, kad pirm reikalo tai viskas labai idealizuojama, agituojama, bet po nuveikimū kokie nors dalyko net nelaikoma reikalingu apskritai pranešti, kaip tas buvo nuveikta ir kokius davė rezultatus.

Daugelis laiškais kreipiasi į mus prašydami paaiškinti apie tai, bet ką mes galime paaiškinti, kad mes tiek pat žinome, kiek ir kiek vienas. Jei jau ir ant toliaus nebus pranešta kiek aukų socialistai surinko, jei ir toliaus nebus išduota nors apskrita atskaita iš Lietuvių Dienos, tai mes turėsimė prieiti prie nekokios nuomonės apie socialistus paskirai rengusius Lietuvių Dieną.

Peržvalga

// Vėl kalba apie Lietuvą.

Gaigalaitis, narys Vokietijos parlamento išspausdino intermingame vokiečių laikraštyje, kad caras pasiūkė p. Yėą ir jam tikrai žadėjęs, jog Lietuvai bus suteikta autonomija. Tai daroma delto, kad rusai nori nukreipti savo pusėn lietuvių simpatijas, mat, lietuvių laikėsi labai neutrališkai ir anot Gaigalaitio jų 95 nušėmtis pageidavo vokiečių ateisiant. Gaigalaitis labai teisingai pastebi, kad lietuviams visiškai nerupi, kas duos Lietuvai autonomiją, jiems rupi, kad tik Lietuva taptų nepriugulminga.

Kad caras žadėjęs p. Yėui Lietuvai suteikti autonomiją, tai buvo ganė plačiai rašyta Chicago lenkiškuose laikraščiuose, paskui vėl kas tai neaiškiai buvo rašyta ir New Yorke einančiuose vokieškuose laikraščiuose. Dabar-gi aiškiai apie tai kalba p. Gaigalaitis ir tai dar tokiam intermingame vokiečių organe. Iš to viso galima padaryti išvedimą, kad rusų valdžia tikrai žada duoti lietuviams autonomiją.

Mes į tai turime pastebėti, kad tas jau pervėlu. Autonomijos nepatenkins jau nei viena lietuvi. Jie nenurims tol, kol negaus visišką nepriugulmybę. Jei lietuvių liktūsi pajungti kokiam nors valstybei, tai jau jie ant tiek yra pribrendę, kad mokėti disharmonizuoti tos valstybės, vidurinius reikalus. Veltui subrendusį vyrą vilkti į vaiko žiponą, vis vien suplėšys. Vokiečiai kaip gudresnė tauta, tą puikiai supranta ir jie patį kalba apie Lietuvos Nepriugulmybę.

// Dėlei popieros pabrangi-

mo. Paskutiniaisiais metais visų daiktų kainos kyla augštytyn. — Daugiausiai tas atsilėpė ant valgio produktų. Tečiaus pastebėtinai pabrango ir popiera, kas, žinoma, skaudžiai atsilėpė ant laikraščių bei knygų išleistuvių. Šimtai žymesnių anglų laikraščių įvairiuose Sus. Valst. miestuose pakėlė kainas — nuo 1c iki 2c, nuo 2c iki 3c ir tt., kartu pabrango ir tulų žurnalų (magazines) kainos. Laikraščių leidėjai galop pasiryžo stoti kovon prieš popieros išdirbėjus. Vasario 26 d. atsiuvo Washingtono konferencija laikraščių leidėjų iš visų Sus. Valst., dalyvaujant Federaliai Pirklybos Komisijai. Konferencijoje dalyvavo virš 100 didelių ir mažų laikraščių leidėjų. Jie užgyrė projektą kaslinį nustatymo kainų, už popierą; laukiama, kad greitu laiku Prekybos Komisija tą projektą patvirtins. Del geresnės pasekmės pravedime viso plano kaslinį numušimo popieros kainų susitarta, kad leidėjai kiek galint mažiau sunaudos popieros.

Vienok laikr. leidėjai tuomi nepasiganėdina; — jie suranda, kad popieros išdirbėjai tik del pralobimo kelia kainas, o todėl jie prasižengia prieš tiesas ir užsipelno aštrios bausmės. Teisdarystės departamentas tės tyrinėjimą tolyn, ir pasitikima, jog popieros brangumo klausimas bus išrištas pageidaujamoj prasmėj. — Manoma, kad sumažinimas sunaudojimo popieros 1917 m. padarys perviršių, kuomi pasinaudos visi laikraščiai, o ypač mažesnieji, bet kol-kas popieros kainos tiesiog nepakeliamos.

Žinoma, tas popieros brangumas labiausiai atsiliepia ant lietuviškų laikraščių bei spaustuvių. Tečiaus lietuvių ant to ne-

atkreipia domos ir nuolat išmetinėja, kam laikraščių leidėjai bei spaustuvės pabrangino laikraščius ar šiaip spausdinius bei pagarsinimus-plakatus. Galima pažymėti dar ir tai, kad prieš karės prasidėjimą svaras paprastos laikraštinės popieros kainavo apie 3 centus, dabar kainuoja 7 sentus. Knyginė popiera nuo 5 centų už svarą pakilo iki 13 centų ir daugiau.

// Didelė knyga francuzų kalboje apie lietuvius.

Nesenai Šveicarijoje išėjo didelė knyga apie Lietuvą francuzų kalboje. Tos knygos vardas „La Lituanie et la guerre“ (Lietuva ir karė). Ją parašė mokslo vyras A. Viskontas, filosofijos daktaras. Joje paliečiama daug įvairių klausimų, lytinėjų Lietuvą karės ir ne karės metu, jos santikius su kaimynais ir tam panašiai. Yra suminėta ir tas, ką lietuvių veikia del ingijimo laisvės savo tėvynei. Minimi lietuvių susivažiavimai New Yorke, Chicagoje, priimtos rezolucijos Šveicarijos susivažiavime ir tt.

Bet yra ir mums lietuviams naujų dalykų. Tenai, sulyg 1897 metų Rusijos padarytos statistikos, aiškiausiai prirodoma, kad lietuvių tauta Rusijoje kulturiškai užima antrąją vietą, — juos perviršija tiktai vokiečiai. Sulyg surankiotos tenai statistikos pasirodo, kad 1897 metais Rusijoje buvo mokačių skaityti sekantis nušėmtis: vokiečių 59, lietuvių vyrų ir moterų 52, žydų — 48 (o moterų net 20 nušėmtis), finų — 35, lenkų — 34, rusų gi 29 (rusų moterų tik 9 nušėmtis). Aišku, kad Rusijoje lietuvių užima pirmą vietą po vokiečių ir jie trisysyk kulturiškesni už pačius rusus, kurie laiko pavergę lietuvių.

Ta knyga, tai labai didelis indėlis mūsų literatūron, ypač šiuo metu, kuomet visos lietuvių tautos geriausios jėgos nukreiptos į tai, kad už šias kankynes, už lietuvių praliėtą kraują, už išdegtas triobas ir, pagadintas dirvas, būtų suteikta lietuviams laisvė.

Mums reikia daugiau tokių knygų. Iš tokių knygų pasaulis dažniau, kad dar lietuvių gyvenojas ir stato savus reikalavimus.

// Ėjimas su minia nevisuomet neša mums naudą.

Visai neseniai, vakar, buvo mada visų taip vadinamų pirmėjų eiti kartu su minia, eiti į minią, prisitaikyti pre minios skonio, sakyti miniai patinkamas prakalbas ir džiaugtis, kad tamami minia seka paskui. Nieko nebuvo nuostabaus, kad minia sekė paskui tokius prie minios prisitaikiusius vadovus: minia sekė tiktai paskui savo menkus siekičius, minia gerbė tiktai tą, kas nusizėmimo ligi minios, parsiėdavė miniai.

Tokiais minios ir tai tamsios minios vadovais bandė buti socialistai. Visi pamename garsius „spycius“, tuščias diskusijas, Mockaus pamokslus, Bambos pasikalbėjimus, etc. Tai vis prisitaikymas prie minios skonio. Tas buvo, bet jau dabar kitaip esama.

„Laisvė“ neseniai bepolemizuodama su „Keleiviu“ visiškai teisingai pastebi:

„Nevisuomet ėjimas su minia neša mums naudą. Minia turi savo prietarus. Mūsų socialistiškos mažumos tikslas ne paskeisti miniose ir persiimti jų dvasia, bet statyti tokius obalčius, kurie tikėtų tos minios reikalams.“

WILSONAS APIMA 2-ą PREZIDENTURĄ NUO KOVO 4 D.

Senai laikas socialistams vesiti jų kontroliuojamą minią, bet nebūti tos pačios minios vergais. Gerai, kad nors dabar susiprantama. Neaišku tiktai tas, kokius obalsius reikia statyti, kurie tikėtų minios reikalams. Nežinia kas čionais bus sprendėju gerumo ar blogumo to obalsių, ar „Laisvės“ redakcija, vadovai, ar vėl ta pati minia. Jei obalsių naudingumo klausimą sprės ta pati tamsi minia, tai bus vis vien, ką ištuščio pilti į nepilną.

// Apie „Pažangą“.

Pasirodė šių metų katalikiško mėnesinio laikraščio „Pažangos“ N1. Laikraštis sumažintas beveik per pusę tiek, kaip pernai ėjo. Turiniu tai visai beveik nieko nėra. Yra pora trumputėlių straipsnių, viskas kita tai perspaudinta įvairūs pranešimai ir peržvalgos iš „Darbininko“ ar kitų katalikiškų laikraščių. Nesuprantama, kam dar leisti mėnesinį laikraštį, kad jame perspaudintą, kas senai jau buvo išspausdinta. Pas visus stokuoja sumanių rašytojų, bet dar daugiau stokuoja jų ir pas katalikus. O čionai neišrištų klausimų guli prieš lietuvių.

// Lietuviškai nesupranta.

„Kova“ mūs klausia, kad parodytume, kur ir kaip socialistai prisidėjo prie Cent. Kom. Lietuvių Dienoje. Nejaugi ji dar ir to nežino, kad Bostono, Brooklyno ir daugelio kitų miestų socialistai dirbo kartu su visais lietuvių. Ar tai tas neprišėdėjimas? „Kova“ turbūt lietuviškai nesupranta, jai reikia socialistiška kalba kalbėti. Tas, kad socialistai neturėjo C. K. atstovų ir reiškia tiktai jų neturėjimą, bet ne neprišėdėjimą. Jei būtų socialistai neprišėdėję, tai būtų kartu neveikė.

// „Vytis“ ne jaunimo, bet politikos laikraštis.

Lig šiol buvo manoma, kad „Vytis“ yra jaunimo laikraštis, katalikiškoje dvasioje auklėjantis jaunimą. Tas buvo gerai, juk reikia auklėti jaunimą, ir kiekviena srovė jį auklėja taip, kaip geriausiai išmano. Pas svetimtaučius ir kartu pas mus yra nuosenai išsidirbusi nuomonė, kad geriausiai jaunimą saugoti nuo

visokių politikų. Taip mes matome, kad „Vytis“ ir daro, bet pasiūdo kitaip. „Vytis“ yra labiau politiškas laikraštis, negu sakysime „Darbininkas“. Ir štai priparodymas.

Neperseniai mes indėjome korespondenciją iš Brooklyn, N. Y., kurioje pilnai buvo aprašyta žinomojo Mockaus prakalba. Juk apie Mockų laikraščiai daug rašo: socialistai jį į padanges kelia, o katalikai smerkia. Mes suradome mokantį greitai rašyti korespondentą ir pasiuntėme. Rezultate gavome beveik pilną, beveik žodis į žodį nuceituotą jo prakalbą. Paskui ją prisidėjo sutrumpinti. Ir tą visą, pilnoje reikšmėje, be jokių nutepliojimų į kokias spalvas indėjome laikraštini visai neužgirdami Mockų, bet kad žmonės suprastų ir žinotų, ką Mockus skelbia. Juk nei vienas laikraštis to nepadarė. Mus taip suprato net katalikiškų jų laikraščių redakcijos, nes iš pačio aprašymo viskas aišku.

Bet to nesuprato menkutis p. Bemokslis, kuris neturi nuovokos publicistikoje. Jis parašė „Darbin.“ ir, žinoma, „Darb.“ nieko nedarydamas iš to, indėjo žinutę, mes parašėme pastabą ir viskas užbaigta. Bet tokia išėiga nepatiko p. Bemokslui ir jis jėškojo kitur politiško užtarimo. Ir surado „Vytį.“ Ten jis talpina savo atsiėnkimą. Stebėtiniausia tai tas, kad ir „Vyčio“ redakcija daro panašius išvedimus kaip ir p. Bemokslis, visai neatsižvelgdama į teisingumą ir turbūt neskaitydami to straipsnio.

Šis atsitikimas aiškiai paliudija, kad „Vytis“ nebėra jaunimo laikraštis, jis yra grynai politiškos laikraščiu ir tai dar nešvarios politikos, nes iškraipo mintį ir neteisingai perduoda dalyką. Mes suprantame p. Bemokslį, ir jį pažįstame, bet nesuprantame „Vyčio“ tikslą. Taigi „Vytis“ politikoje, lietuviškoje politikoje, kur kas pralenkia politiką „Darbininką.“ Nuo dabar bent žinosime, kokios pakraipos yra „Vytis.“

Centralio Komiteto susivažiavimas. Peritą savaitę buvo suaukiamas susivažiavimas Cent. Komiteto narių į New Yorką, bet tas susivažiavimas neįvyko. Dabar susivažiavimas Kovo 11 dieną į Wilkes Barre, Pa. Tame susivažiavime bus išduota pilna atskaita iš Lietuvių Dienos ir taipgi bus apkalbėtas tolimesnis C. K. veikimas.

Georg Brandes.

Kariaujantieji nepaiso tiesų.

Kiekvienas teisina save.

Kiekviena iš didžiųjų valstijų skelbia, buk ji veda apsigynimo karę. Jos visos tvirtina, jog ant jų užpuolė priešai; — jos visos kariauja už savo likimą. Del jų visų žmogžudystė ir melagystės — reikalingi apsigynimo įrankiai. Bet jeigu nei viena iš kariaujančių valstijų, sulyg jų nurodymų, nepageidavo karės, tai, vardan dangaus, tegul jos užveria taiką!

Po 30 mėnesių karės taika, vienok, matosi toliau negu kada nors pirmiau. Kariaujančios valstijos, kiekviena atskirai, ir visos kartu, pirmiausiai turi išlošti pergalę delei laisvės bei pasiliosavimo nuo kariško ir jurinio despotizmo. Jos visos giriasi kariaujančios delei „civilizacijos.“

Civilizacija! Pirmas vaisius šitos civilizacijos — praplėtimas ant visos žemės teisybę užmušančios Rusijos cenzūros. Antras — mūsų sugrįžimas atgal prie tų dienų, kuomet buvo daromos žmonių aukos dievams. Skirtumą galima pastebėti tikrai tame, kad barbarizmo laikuose senovės istorijos kasmet paaukavau po keturis-penkis karės balaivius pagerbimui bei numaldavimui galingos dievystės, o dabar keturi-penki milijonai žmonių tapo paaukauta mūsų dienų stabams.

Kartą Lamezmais šitai išreiškė: „Šetonas inkvėpė žmonių prispautėjams šetoniską mintį. Jis pasakė jiems: iš kiekvienos šeimynos paimkite tvirtiausius ir vikriausius vyrus ir paduokite jiems ginklus! Tada aš suteiksiu jiems du stabus, kuriuos paprastai vadina garbe ir lojaliskumu, ir vieną įstatą, kurį jie vadins paklusnumu pareigai. Jie garbins tuos stabus ir akiai pildys tą įstatą.“

Europos saužudystė.

Jeigu mes skaitome šitą karę kova už sunaikinimą militarizmo, tai kartu surandame, kad ji inkunioji militariską prievartą tame krašte, kuris iki šiam laikui buvo nuo to liuosas, butent Anglijoje, ir kuomet prieš militarizmą kovoja karės lauke, visur civilinės tiesos pakėčiamos militarinės tiesomis, arba atstumiamos visai į šalį.

Sekdami tą kovą už liuosybę pastebėsime, kad kiekvieno laivo inkrovą bei prekes peržiuri ar sunaikina tie kovotojai už laisvę, taip pat, kaip ir spēkos garbintojai; taipgi atidaro kiekvieną laišką, net asmeniškus laiškus tarpe neutralių valstijų.

Pažvelgkime giliai į tą karę delei augštesnės civilizacijos ir mes pamatysime, kad jos bėgyje Vokietija sunaikino Belgiją, Austro-Vengriją — Serbiją, Angliją — Graikiją, Rusiją — Rytinę Prusiją ir Lenkiją, Turkija gi — Armeniją.

Nejaugi tas reiškia kovą už tiesas, kuomet tos tiesos visų paneikinamos ir tik valdžių interesai lošia nusveriančią rolę! Nejaugi tą kovą galima paskaityti kova už nepriegulmybę mažųjų valstijų, kuriose ta nepriegulmybė sulaužyta, paniokinta, arba ir visai sunaikinta!

Kariaujančių valstijų armijos pirmiausiai pageidauja pergalės ir tik paskiau trokšta taikos. Nekariaujantieji žmonės visose valstijose su nekantrumu laukia taikos. Vienok valdžios, išgąstyje tūnodamos savo siedynėse-balnuose, spaudžia savo pentinus į

šonus nukankinto arklio ir tęsia lenktynę. Pageidavimas taikos — tai nedateistinas išsireiškimas.

Wilsono obalsis.

Tarpe neutralių valstijų, ypač skirtingą vietą užima Suvienytos Valstijos. Bet ar Suvienytos Valstijos mano tik pralobti iš karės, vieton kad panaudoti savo galingą intelektą inkunijimui taikos? —

Wilsono obalsis „Taika be pergalės“ — daug reikiantis, bet jis būtų dar svarbesnis, jeigu būtų paremtas Washingtono pavyzdžiu — uždraudimu parduoti ginklus kuriai nors iš kariaujančių valstijų. Obalsiai turi gilią reikšmę, bet patsai veikimas yra svarbesnis.

Sauksmas už taiką, kuris greit pakils net kariaujančiose šalyse, skaitomas lyg prasižengimu. Bet jeigu žmonija tylės, tai akmenis pradės šaukti. Griuvėsiai visose kraštuose kviečia prie taikos, o ne prie pagiežos. O kur akmenis tyli, ten šaukia laukai ir lanokos, suvilgytos krauju ir intesotos žuvusiųjų kunais.

Visas pasaulis apintas naikinančia beprotyste. Vienintėliu pasitenkinimu yra užduoti smūgi kitiems, buk delei apgynimo savęs. „Pasekmingai“ torpeduojami garlaiviai. Bombardavimai atliekami su „geriausiomis pasekmėmis.“ Vienas lakunas pašauka dvidešimt orlaivių. Toliau seka džiaugsmas. Jeigu kas nors užklausia: kaip jūs galite džiaugties? — suteikiamas jezuitiskai veidmainingas ir šetoniskas atsakymas: „Tikslas išteisinga priemonės.“

Žiaurumas tapo pareiga, o pasigailejimas skaitosi išdavyste bei prasižengimu.

Vokiečiai kenčia badą ir įvairius nedateklus. Sąjungiečiai tuomi džiaugiasi. Belgija ir Serbija tapo sunaikinta — vokiečiai ir austrai džiaugiasi. Lenkai badauja, žydai randasi didžiausioje vargusoje. Kariaujantieji, tečiaus, negali palengvinti to apverktino jų padėjimo.

Visi kariaujantieji didžiuojasi savo kareivių „nepaprastu narsumu ir didvyrišku pasipriešinimu neprieteliams.“ Abi pusi tvirtina, kad jų priešas nesuvaldo savo žemiausių instinktų, ir, ant nelaimės, vieni ir antri yra teisingi.

Centralės valstijos skelbia, buk jos pageidauja taikos. Vienok nesimato, idant jos stengtųsi realiu kompromisu prieiti prie taikos. Jų siekiu yra galutinai nusilpninti savo priešus, nes tuomi manoma, inkunyti „tvirtą bei ilgą taiką.“

Sąjungiečiai nenori net girdėti apie taiką, iki bus išlošta „aiški pergalė“, butent kol jie pasieks tą, delei ko jie be pasekmės kariauja virš 30 mėnesių ir neikielk prie to nesuartina. Jie taipgi pageidauja sutriuškinti savo priešus, o tuomet jau tarties apie taiką.

Vienok kas neatsitiktų, — nežiurint kokie dideli mušiai bus išlošiami, kokie brangūs laivai paskandinti, kokie dideli orlaiviai bus sunaikinti, kaip daug kariaujančių bus išžudyta, — vienas daiktas yra aiškus: viskas turės pasibaigti pertraukimu mušių bei taikos tarybomis.

Tečiaus kas bus išlošėta tęsiant šitą skerdynę? Taika yra lyg kokia pranašė, kurios knygas, t. y. turtus, reikia nupirkti, ir tie turtai kasdien darosi bran-

gesniais ir ypatingesniais.

Mes visi esame susipažinę su išsireiškimu: „Pirmiausiai mes turime pergalėti priešą.“

Vienok prieš negalima pergalėti, — nes atsiektas išlošimas — tai abelna žmogžudystė. Nė viena iš kariaujančių pusių negali tapti sumušta.

Kuomet gi žmonės skelbia, buk jie nenori sunaikinti Vokietiją, bet išimtinai jos militarizmą, tas lyginasi pasakymui: „Aš nenoriu nuskriausti ežio, bet tikrai ištraukti jo spiglius.“

Abi pusi yra pasiryžusios kariauti „iki griežto užbaigimo.“ Kasdien ta kova darosi atkaklesne. Kas gali būti išlošta atidėlioiant taikos tarybas, tas prarandama pratęsiant karę.

Vieni ir kiti klaidingi.

Kaip apie mus išsireikš sekantios gentkartės? — Jos pasakys: tuose laikuose visoje Europoje ne sirado politikieriaus, kurio vardą galima būtų paminėti. Jeigu prieš karę kiekvienoje pusėje būtų buvę nors po vieną politikierių, niekad nebūtų iškilusi ta kova. Galop, jeigu būtų buvę po vieną politikierių kiekvienoj pusėj, tai ta karė niekad nebūtų nusitęsusi virš metų. Generolai perviršijo politikierius.

Ateitis šitai išsireikš: buvo laikai, kuomet karės delei tikybos buvo vadinamos barbariskomis, nežiurint, kad nacjonalės karės yra daug baisesnės. Buvo laikai, kuomet kabinetų karės buvo skaitomos atgyvenusioms savo laiką apsiereiskimais, nežiurint ant to, jog niekas nesuprato, kad prekybinės karės yra nesulyginamai brutaliskesnės.

Užvis geriau būtų, jei karė pasibaigtų nenužeminant tos ar kitos pusės. Priešingame karte nužemintoji pusė apie nieką daugiau nemanytų ateityje, kaip tik tai apie atkeršijimą. Priegtam reikia atminti, jog nužeminimas priešio neatgaivins nė vieno žuvusio žmogaus.

Kiekvieno žmogaus gyvastis perstato turtą. Žmonija gi nesideda iš viena kitai panašiu vienučiu. Kas gali pasakyti, kad tarpe užmuštųjų priešų nesirado žmogaus, kuris būtų buvęs pagarbta visam kraštui arba naudingiansia ypata visai žmonijai bėgyje kelių šimtmečių.

Galima manyti, jog tarpe žuvusiųjų keturių milijonų anglių, francuzų, vokiečių, lenkų, belgų bei rusų, buvo Shakespeare arba Newton, Kant, arba Goethe, Moliere arba Pasteur, Kopernikas arba Rubens, Tolstojus arba kitas pasaulio genijus.

Ką gi reiškia menkos permainos rubežiaus linijoje sulyginant su tokiais nuostoliais? Išlošimas — laikinas, nuostoliai gi neatlyginami. Išlošimas paliečia tik vieną kraštą, nuostoliai gi — visą žmoniją.

Kiekvienas gali apskaitliuoti, kaip karė naikina atskiros tautos turtą, kaip puola jos kapitalas ir kaip, galop, niekas negalį jau įstengti išmokėti karės nuostolių. Tečiaus nuostolių žmonyse, tuos svarbiausius nuostolius, niekas niekadoms neapskaitliavo.

Mes matome, kaip baltoje rasė silpnina ir naikina savo viršenybę bei garbę akyse juodųjų, rudųjų ir geltonųjų rasų. — Tų rasų žmonės kviečiama net pagalbton ir suteikiama jiems atlyginimas už žudymą baltųjų žmonių. Kokio keršto bei pagiežos galima tuomi susilaukti?!

(Iš „New York American“)

J. Gedminas.

Religijinė paslaptis.

Religijiskumas istorijos bėgyje.

Iš amžių, iš giliausios senovės kaip tik žmonija save atsimena buvo žmonėse didelis religijiskumas. Tuo savo religijiniu jausmu žmogus rišdavo pačius painiausius gyvenimo klausimus, harmonizavo save su visu pasauliu. Žmogaus giminėje religijiskumas neišvengiamas. Jau Plutarchas, tas senovės klasikas, aiškiausiai liudija, kad jau ir jo laikuose nebuvo žinoma tauta, kuri būtų neturėjusi religijinio jausmo. Tiesa, formos labai keitėsi, keitėsi pats kultas, bet žmogaus vidujinis religijiskumas visuomet pasiliko žmoguje ir jis jame šiandien yra. Žmogus ateina į šį pasaulį iš motinos yčių, bet jis nežino nei kas tas pasaulis, nei kas jis pats. Žmogų mes galėtume apibūdinti Paskalio žodžiais: „Aš nežinau, kas pasaulis ir kas aš... Aš nežinau, kas mano kunas ir kodėl aš esu pririštas prie vieno pasaulio kampelio, kodėl man reikia gyventi šiame punkte, o ne kitame. Kodėl man reikia gyventi šiame momente, o ne tolimoje praetyje ar ateityje. Aš iš visų pusių matau begalinybes, amžinybę, kuri buvo prieš mane ir liks po manim.“ Ot, taip, ar panašiai tam besvarstydamos žmogus turi prieiti prie net išrišti butybės pasaulio paslaptis.

Per amžius žmogus pripažino, kad už rybų jaučiamojo pasaulio, už rybų racjonaliskiojo pasaulio yra dar kokia nors, galinga protingą spēka, kuri ir valdo visą pasaulį. Tą spēką, tą begalinę galybę žmogus vadina Augščiausia Esybe, Amžinuoju, Galingiausiu, Absolutiskuoju Protu, Dievu... Ne apie vardą mes kalbame. Per visą žmonijos istoriją, po tuom vardu buvo suprantama begalinė galybė, tvarka, protas. Istorijos kudiųkytėje žmonės (sulyg mūsų pažiūros) turėjo labai žiaurias, stačias, negražias religijos formas. Tuomet religijiskumas apsiereiskė zoolatrijoje (tai yra žmonės gerbė gyvulius), ar sabeižme (tai yra, žmonės gerbė dangiškas žvaigždes, saulę), ar net fetišizme (tai yra, žmonės gerbė menkus daiktus, akmenis, medžio gabalus, varlių lukštus, kaulus). Suprantama, kad tai buvo elementarinis religijiskumas, bet visgi tas senovės religijinis naturalizmas davė pilną užganėdinimą dvasiems žmogaus reikalavimams, pakakino blaškančiąsi stabmeldžio dvasių. Stabmeldis atlikdamas savo primitiviskas religijines apeigas jautė, kad per tai jis suena į harmoniją su pasauliu. Žmonija ant to laipsnio nepasiliko, ji kilo, ir kartu tobulinosi žmonijos religijiskumas. Jau gilioje senovėje išdygsta tokios galingos religijos, kaip jūdaižmas, buddizmas, Zoroastro religija, vėliaus gi apsiereiskia krikščionybė ir magometonų religija. Šitos religijos per tukstančius metų pripildo žmonių sielas. Neprirodinėjime daugiau, pasakysime tikrai, kad religijiskumas amžinas žmoguje, kaip amžinas pats žmogus.

Nereikia užsimerkti ir prieš tai, kad daug žmonių iš principo nepripažįsta, kad religijiskumas žmoguje būtų amžinas. Ypač nekurie filosofai pranašauja, kad ateityje žmogaus religijiskumas išnyksiąs. Garsus francuzų filosofos Kontas prisilaikė to nuomonės, kad religijiniu žmogumi gali būti tikrai neapsiėvėjęs, tamsus žmogus, ir del to tai, laikui bėgant, religiją pakeis mokslas ir filosofija. Po intekme to

filosofu jau ir dabar daugelis pastebi, kad tokia gadyne jau užstojusi. Paprastai nurodoma i bereligijinę Francuziją ir apskritai i bereligijinę inteligentiją. Bet netaip yra. Kaip tik dabar Francuzijoje labai smarkiai kyla religijinis jausmas. Musų amžių galima pavadinti mistieizmo ir religijinių paslapčių jieskojimo amžium. Pereitas gi šimtmetis buvo praktieizmo šimtmečiu, o užke reitas materialistiskuoju. Jų niekad labiau žmonija nežingeidavo tokiais dalykais, kaip spirityzmas, okultizmas ir kiti dalykai, kurie dar ir dabar nežinėje slepiasi nuo žmogaus „visogalingojo“ ratio. Tik šiame metašimtyje atrasti du tokie išradimai, kurie iš pačio fundamento pajudino įsienėjusį mokslą. Vienu tokių išradimų yra radijus išradimas, kuris visiškai išgriaužamus supratimą apie medžiagą, del kurio reikia įsigilinti i giliausią pasaulio tvėrybos paslaptis, kur jau medžiaga susiduria su dvasia. Apie antrąjį išradimą jau ir neminėšime.

Negana dar to. Filosofijoje atsiranda dviejų gilaus proto vyrų veikalai, tai — Bergsonas ir Dzemsas. Jiedu abudu labai pagilina religijinę problemą ir kar tu ją pripažįsta svarbiausia žmonijos gyvenimo funkcija. Taigi iš šių dviejų filosofų matome, kaip toli nuėjo filosofija nuo Konto filosofijos. Tikrai paviršutiniam žiūrėtoji, tikrai nenuvėkai gali išrodyti, kad musų gadyne yra bereligijine gadyne. Kas giliau i dalykus žiuri, tas aiškiai mato visai priešingą.

Religijiskumas filosofijos žvilgsniu.

Iš giliausios senovės slaptinas buvo religijinis objektas. Slaptinas jis ir šiandien. Bet taip pat slaptinas ir pats religijinis žmogus. Religijinis žmogus, kuris jiesko paslapčių, kuris jiesko Dievo, visuomet kitiems žmonėms išrodo kokių tai kitokių. Žmonės i tokius Dievo jieskančius, kaip tai kitai žiuri arba atsineša su didžiausia pagarba, arba (nors tas labai retai atsitinka) neapkenčia. Neapykanta tai antras galas, antras poliūsas pagarbos ir meilės. Visai kitaip atsineša žmonės i kitus slaptinas žmones, kaip vą i genialiskiausius kompozitorius, stebėtiniausius išradėjus, oratorius, karvedžius. Jieskantis Dievo, arba šventasis, visuomet iššaukė pas savo artimus nuostabą, paguodone delei savo gyvenimo nepaprastumo. Pranašius ir stebukladarius visuomet žmonės miniomis apsupa, visi žmonės atkreipia i juos atidą ir nusilenkia prieš paslaptinumą. Neserijoziskai, paviršutiniai tartytojai panašiu faktų, arba taip sakant, empiriskieji mokslinčiai nepripažindavo tokių faktų, nors apie juos ir akmenis kalba. Geriausiam atsitiekime jie pripažindavo, kad tokie žmonės yra liginiais, psichopatais ir tt. Bet tikras mokslu vyras gerai žino, kad jei ko nors nepripažinti tikrai delto, kad tas nesuprantama — tai lengvatikystė, ypač dabar, kuomet amžiais nusistovėje musų gamtiniai mokslai radijų išradus, siubuoja ir kuomet jau ir i tuos mokslus įsiveržia pripažinimas, kad po visą pasaulį yra išsiliejęsi kokia tai neatrasta, paslaptinaga spēka. Taigi, apšaukti žmogaus religijiskumą psichiskia liga, tai dar nereiskia, kad tuomi jau išnaikyti patį žmogaus religijiskumą.

Na jau kad ir taip būtų, nesiėginėkime. Bet jei galų gale jau ir bus taip, kad ką žmogus nei veiktų, viskas paeina nuo jo organizmo tobulumo. Bet argi mes galime nupeikti tą mokslinčią, kuris padovanojo pasauliui kokį nors gerą išradimą, ar kuris davė pasauliui prakilnią mintį, tikrai užtai, kad jis kartais serga nervų ligomis, buva kartais piktas, ar kartais buva net melancholikas? Ar delei to jo išradimas ar mintis nors kiek menkesnė tampa? Rodos, kiekvienam svarbu tikrai rezultatas, o ne tos aplinkybės, kuriose darbas buvo atliktas. Net priešingai yra: jei bus žmogus kad ir pats normaliskiausias, bet jei jis nieko pasauliui neduos, apie jį pasaulis nieko ir nežinos. Pasauliui, žmonijai, rupi ne aplinkybės, bet pats rezultatas. Ir ištikro, kas kam galvojoj ar sirgo, ar buvo sveiki tokie minties galumai, kaip kad Pifagoras, Archimedas ar Newtonas. Medį galima pažinti iš jo vaisių, — pasakė Kristus, ir tas taip yra. Taip ir i religijiskumą negalima kitaip žiūrėti. Kas žmonijai darbo ar religijiniai žmonės sveiki ar ligoti, ar normaliskieki ar nenormaliskieki, religijiskumą teikia apiprekiuoti tikrai sulyg jo vaisių, o ne sulyg kito ko.

Apskritai mokslas ir ypač filosofija daug stengėsi atidengti žmonių religijiskumo paslaptį. Be veik visi filosofai senovėje, vidur amžiuose ir naujausiose laikuose bandė išrišti religijiskumo problemą, nelaike ją menku daiktu. Mes tik prašytume nesumašyti žionai dviejų supratimų: vienas yra religija, o kitas religijos jausmas, religijiskumas, ir tikrai mes apie antrąjį kalbame.

Kad geriau išrišti religijiskumo paslaptį, prisieina trupučiuoka pakalbėti ir apie religijos filosofiją, nes tai labai rišasi su musų tema, juk religijinė mintis tik ir sukasi apie Nežinomąjį. Bet žion ot ir kyla klausimas, kaipgi išrišti tą klausimą, jei jau mokslas per istisus tukstančius metų riša tą klausimą ir nieko išrišti negali. Juk Dievą niekas nematė, ir delto tai per istisą istoriją žmogaus mintis niekad negalėjo susitaikyti, juk visgi gali ir nėra to Dievo, juk visgi gali būti taip, kad religijiskumas yra tikrai inprotis, prietas ir daugiaus nieko. Bet turime žinoti, kad žmogus ne tik religijiskumą negali išaiškinti, bet ir daug kitų daiktų. Žmogaus protas dar neati dengė paslaptį, kaip iš negyvos medžiagos galėjo atsirasti gyvybė, dar nežinia kame gyvybės, gyvo organizmo atsiradimo priežastis. Lygiai taip pat yra ir su religijiskumo paslaptia, — dar niekas proto išvadžiojimais nesurado, kame jo priežastis. Bet žmogus mato tų paslapčių pasekmes: yra juk ant žemės gyvi organizmai, ir yra ir jaučiamas kiekviename žmoguje religijiskumas.

Didieji genialiskieki filosofai, kaip kad Dekartas, Leibnizas ir kiti daug darbo padėjo, kad prirodyti, kad Dievas yra. Net žionna keletas jų tokių bandymų priparodyti. Vienok tie visi metafiziskieji priparodymai, kad Dievas yra, niekad nieką neintikrino, niekad nieką nepadarė religijiniu žmogumi, net nepadarė religijiniais žmonėmis pačius autorius tų priparodymų. Ant gallo tuos visus jų priparodymus, kad Dievas yra, Kontas su savo kritika sutrupino i smulkūs miltus. Paskalius linkni šių priparodymų sako, kad jei jie ką nors intikino, tai tikrai ant akimirksnio, — už valandėles intikrintasis

visuomet jau abejoja, ar tik jis neapsigavo.

Nuo Kanto laikų jau dračiai ir tvirtai nustatyta, kad teoretikuoją (arba tyruoją) protu jokiu būdu negalima priparodyti, kad Dievas yra. Jei jau negalima protu jo priparodyti, tai daug, daug kartų sunkiau suprasti, kas Jis. Sulyg Kanto filosofijos galima lygiai kalbėti, kad Jis yra, arba kad Jo nėra, nes juk Jis nepasiduoda jokiems kuno pajautimams, jokiame bandyme, eksperimentui. Kantas tai suradęs, dievybės klausimą perneša į visai kitą mąstymo vietą, tai yra sako, kad apie dievybę galima kalbėti tik tiktai praktiškuoju protu ir sutveria morališkąjį priparodymą, jog Jis yra. Kantas tvirtina, kad į kiekvieną žmogų yra indėtas doriškasis principas arba sąžinė, kuri tai ir liepia žmogui daryti gerą, ir saugoties nuo blogo ir užtai žmogui žada sąžinišką užsiganėdinimą, ramumą. Apie šį faktą niekas negali abejoti, nes kiekvienas sulyg savęs žino, kaip tankiai buntavoja žmogaus sąžinė. Taigi kas indėjo į žmogų tą sąžinę, kuri ant kiekvieno žingsnio diktuoja, daryk tą, šito nedaryk? Taigi reikia daleisti, kad yra gi koks Nežinomas, kuris tai padarė.

Sulyg Kanto išeina, kad tą Nežinomąjį nei pažinti, nei matyti, nei jausti kuno pajautimais negalima. Taigi apie Jį žmogus nieko negali daugiau pasakyti, kaip tik tai tą, kad Jis yra.

Trumpais žodžiais kalbant — išeina, kad filosofiškoji mintis priveda prie užburtojo rato. Jei jau tą Nežinomąjį pažinti negalima, tai ką gi galima pasakyti į besimeldžiantį žmogų, juk jis nežino į ką meldžiasi. Bet iš kitos pusės juk negalima neatsižvelgti į daugelį dievobaimingų žmonių tvirtinimų, kurie sako, kad jie Jį girdi, kad jie Jį jaučia net kuno pajautimais. Vėliau si gi filosofai, Bergsonas ir Džemas, kaip jau minėjome, toli nusitolinę nuo Kanto filosofijos ir jie savo mokslais ir mintimis jei jau visai nesugriovė tą storą sieną, skiriančią žmogų nuo Dievo, tai ji jau griuva, nes joje jau pramuštos didelės skylės, per kurias matyti visai kitoniška šviesa.

Nežinomojo pažinimas.

Nesugriaujamai nustatytas tas faktas, suprantama, jei tikslai giliai ir nevienpusiškai žiūrėti į faktus, kad augštesnė ir ta nesuprantama dvasinė spėka, Dievo pažinimas, tankiausiai krinta ant prastų žmonių, nemokytų žmonių, bet tiktai ant tokių, kurie turi ramiai ir tyrą širdį. Kristus sako: „Palaiminti tyri širdyje, nes jie Dievą regės.“ Ir ištikro tiktai tyri, ramūs, nusizėmę te gali jausti tą Nežinomąjį. Nors kas-žin kaip būtų mokytas filosofas ar mokslinčius, jei jis neturės tyros širdies, jis nepažins augštesnės spėkos, laimės dvasios ramumo. Taigi išeina, kad ne tik protas, bet ir širdis gali suteikti žmogui pažinimą, ir tai tankiausiai patį giliausią ir augščiausią pažinimą. Visų religijų istorija aiškiausiai paliudija, kad ne tik tiktai religijiniai veikėjai, bet ir patys religijų išteigėjai tankiausiai buvo praščiokėliais, nemokytais žmonėmis. Abraomas buvo visiškai nemokytas žmogumi ir ganė tėvo gyvulių, vienok trys vėlesnės religijos laiko jį už religijos tėvą. Magometas buvo paprastas vertelga, bet tas nepakenkė buti jam religijiniu vadovu. Tiesa, Buddha buvo karaliaus sūnus, bet jo išauklėjimas buvo blogas,

jis net suaugęs budamas, o dar nežinojo, kas tai yra mirtis, o vienok jo religija ramina ir gaivina milijonus žmonių. Kristus, kaip žmogus, irgi buvo praščiokėlis. Jis irgi nebuvo pažinęs elingą mokslą, ir apie Graikijos filosofus nebuvo nei girdėjęs. Suprantama, kad tarp religijinių genijų buvo daug ir mokytojų, mokslinčių, bet ne jų protas privedė juos prie Dievo pažinimo, bet tiktai jų tyros jautrios širdys. Šie visi religijiniai genijai mokino, kad ta Nežinomojo energija, kuri visur išsiliejusi į visokias formas, apsiereiškia ir mumyse, žmonėse kaip pažinimas širdžia, kaip religijškumas.

Dievą negalima pažinti nei tyruoju teoretiškuoju protu, nei praktiškuoju, — sako Kantas. Bet iš to dar negalima išvesti, kad Jį jau jokiu būdu negalima pažinti. Argi jau viskas, ką mes pažįstame, pažįstame tiktai su pagalba mūsų proto? Ar neatsikartoja taip, kad mes pasidėję į šalį visus proto išvadžiojimus pažįstame daiktus ir tai dar taip, kad jokie proto išvadžiojimai mums priešingai negali intikrinti? Chinų šventose knygose kalbama, kad kuomet nutyksta geiduliai, tuomet užviešpatauja ramybė. Toje ramybėje būvant, galima atsilipti į visus apsiereiškinius pasaulyje. (Paimta iš Tagoro knygos). Naujoje filosofijoje irgi tas pats lygiai kartojama. Paskalius sako, kad teisybė mes pažįstame, ne tiktai protu, bet ir širdžia.

Ir ištikro į daugelį dalykų mes tikime ne delto, kad taip protas liepia, bet tikime, kad be jokio proto mums tas aišku. Pavyzdin: — žmogus žino, kad vieta gali būti išmieruota trejopai ir niekam nei į galvą neateina reikalauti, kad kas nors priparodytų, kad trejopai galima vietą mieruoti, juk kiekvienam kaip diena aišku, kad mastas ilgesnis už colį, ar kad mastas trumpesnis už sieksnį. Bet tik pabandykite tai moksliskai priparodyti ir pajusite kaip tas bus sunku. Ir nors tokias teisybes mes negalime priparodyti, vienok žmonės joms daugiau tiki, negu toms teisybėms, kurias moksliskai lengvai galima priparodyti. Tas tai delto, kad širdis, teisingumo jausmas, mums tai liepia, tai ir viskas.

Jei kalbėti apie praktiškąją pusę, tai reikia pasakyti, kad gyvenime buvo daug atsitikimų, kuomet jaučiame teisybę ir kuomet jokiomis protinėmis išvadomis tai negalima priparodyti. Štai mes jaučiamės, kad mes alkani, o vienok mes tą kitam jokių būdu negalime priparodyti. Dar daugiau, — gyvenime mes vienais žmonėmis pasitikime, o kitais ne, nors tie kiti simpatiškesniais pripažinti. Ir tai kartojame ant kiekvieno žingsnio ir tai melagingai girdamiesi, kad mes vadovaujamės protu. Dar daugiau. Paklauskite inteligentų daug žinančių, kad jis protiškais išvadžiojimais priparodytų, kad tai, ką jis žino, yra teisybė, tai pamatysite, kad jis negalės nei ketvirtos dalies savo pažinimo priparodyti, vienok jis įsitikrins, kad jis tai moksliskai žino. Paskui kas-gi vėl nežino, kas tai yra prijautimas. Laikė prijautimo protas visai tyli, bet širdis sako, kad tas ir tas netiesa, kad bus laimė ar nelaimė. Ant kiekvieno žingsnio mes girdime žmones kalbant, kad paskutinį kartą susitinkant su jau pasimirsiu žmogumi, jautė, kad tai paskutinis kartas. Dar aiškiau tas apsiereiškia tragiškuose žmogaus

gyvenimo momentuose, kuomet žmogaus gyvybei grėsia greitas mirties pavojus. Tuomet žmogų apima koks tai vidujinis instinktas, kokia tai vidujinė spėka, koks tai greitas sumanumas išsigelbėti, o tuom pačiu laiku protas buvo beveik suparaližuotas.

Tiesa, prijautimas nelygiai išdalintas žmonėse. Vieni daugiau prijaučia, kiti mažiau; yra žmonių visai nieko neprijaučiančių. Bet delto negalima sakyti, kad ir apskritai jokio prijautimo nėra. Jei kas šitaip argumentuodamasis užginčytų prijautimą, tai mes užginčytume ir patį protą. Nors visi žmonės turi smegenis, bet vieni labai protingi, kiti vidutiniškai, o treči visai kvailioki, net yra ir visai bepročių. Vėl iš kitos pusės prijautimai tankiai buvo klaidingi, bet taip pat ir protas buvo klaidingas, tik proto klaidingumą mes netaip greitai susekame, nes jo klaidingumą bandomė susekti pačiu protu, o juk žinome, kad varnas varnui akies nekerta. Tokiu būdu iš visko augščiau pasakoto tvirtiname, kad žmogus pažinimą ingauna ne tiktai protu, bet ir širdžia arba prijautimu. Protas turi savo įstatymus, širdis savo. Širdis nežino proto įstatymų, o protas širdies. Tai dvi pažinties spėkos, kurių vieną tiktai nežinčiai gali ignoruoti.

Pasaulį mes pažįstame dvejopu būdu. Vienas budas, — tai mūsų protas, antras — širdis, jausmai. Dievybę mes galime pažinti tiktai prijautimu. Jei jau žmogus gali pažinti Dievą širdžia, tai visiškai bereikalingi ir tušti proto išvadžiojimai, kad taip, o ne kitaip yra. X. (Užbaiga sekančiame Nr.)

VIEŠAS ŽODIS CENTRALINIAM KOMITETUI IR ŠELPIMO VEIKĖJAMS.

Mes žemiau pasirašę laikome reikalingu viešai atsilipti į Amerikos Centralinį Komitetą ir šelpimo veikėjus, kurie viešame veikime užima vietą:

Kadangi jau trečias mėnuo eina, o A. L. C. K. dar tebe laukė apie \$100,000.00 ir nesiunčia juos broliams ir sesutėms Lietuvoje. Jog mes nuo tamsos iki tamsai ir nevalge, elgetavome, kad tik mūsų viengėniai, kurie jau tre tetai be pastogės, šaltį ir badą kenčia, būtų bent išdalies sušelpiti.

Kadangi mes kuomet organizavome kolektočius del 1 d. lapkr. 1916 m. t. y. del „Lietuvių Dienos“, aiškinome, kad tą dieną surinkti pinigai eis tik del nuo karės nukentėjusių, o ne kitiems tikslams, nes A. L. C. K. taip pat skelbė.

Todel mes ir skaitome už perieigą atsilipti į A. L. C. K. ir reikalauti vardan tų visų, kurie su mums elgetavo, kad būtų trumpame laike tie likusieji \$100,000.00 išsiųsti į Lietuvą del sušelpimo mūsų brolių ir seserų, badą kenčiančių.

Taipgi tegul apsvarsto kiti skyriai, kurie rinko aukas tą dieną, ką jie apie tai mano, ar nereikalinga, kad pinigai būtų tuoju pasijūsti į Lietuvą.

A. L. C. K. reikalinga pagirti už tokį prakilių darbą, kurį atliko, kadangi per vieną dieną daugias pinigų surinko su pagalba savo skyrių, negu visi Fondai sudėjus surinko per suvirš dvejus metus. Beveik daryk tiek su rinko, negu tie Fondai, kurie

(Tėsa ant 8-to pusl.)

Pasaka apie Jonuką kvailiuką ir Gudrųjį karalių

Pas gudus išgirdęs lie-tuviškai papasakojo JONAS VILKĖLIS.

(TASA).

Jons gi sako: — „Tai, brolyti! „Kur čia šito neatminti.“

Taip sau žengia jie toliau. Už to sodžiaus tuojau, — Kad nei galo nematau, — Net išklupę vis javai. Už javų miškai žaliuoja. Jie į mišką stačiai joja. Valandikė dar praėjo, — Miškas jau aplink šlamėjo. Na, bet medžiai greit prareto. Ir štai mūsų Jonas mato Neapsakomą gražumą, Iš sidabro puikų rumą. Rumų stogai veidrodiniai, Tvoros, vartai krištoliniai. — „Ar matai, va šį rumelį? — Sako žirgas į Jonelį, — „Ten gyvena šeimyninkė, „Tu pas ją ir pabandykie „Tą kepurę išprašyti. Nebreikėj du syk sakyti: Tuoj nušokęs nuo arkluko, Pro vartus Jonukas spruko. Ten už kristalo vartelių Tarpų žydinčių gelelių Lygus takas ik-pat rumo. Jonas pilnas nekantrumo, Ruman tuom taku skubėjo. Sode vyšnios bežydėjo, Lyg jaunamartės baltavo. Noko vynuogės, lingavo, O aplink kvepėjo ruta. Ir tarnų ten but nebūta: Nieks patikt į neišeina. Jis į vidų stačiai eina. Ten gi rumo kambariai, Tai ticiuliai tau stačiai. Vienam sėdi sau senutė, Bet išrodo jaunutėlė; Mūsų marčios reta kur Tokį skaistų veidą tur. Tiktai jos žili plaukai Šukoms užversti gražiai. Užsidedus akinius, Laiko rankose raštus. (Mat, gal ir skaityt mokėjo). Ji į svečią prakalbėjo. — „Sveikas gyvas, bernučeli! „Gal netrumpą keluželį „Per naktelę jau nujojai? „Niekur gal nei nesustojai? „Sveikas, gal labai suvargęs, „Kad svyruoji, lyg apsvaigęs? — „Labą dieną tamistėlei! „Taigi, mat, aš dabartėliai, „Čia atjojau iš žiemų. „Ten karalius tų šalių „Mikė teikiąs mus valdyti, „Žemių jo nei suskaityti, „Tiek jų valdo.“ — „A, žinau, „Apie jį kasdien skaitau — „Laikraščiūs, senutė tarė. „Daug jis ten bėdų pridarė, „Kalba apie jį visi. „Ar tai pats nuo jo esi? — „Ne, tik man girdėti teko, „Buk pas tamistą yr, sako, „Kepuraitė, stebuklinga. „Ji labai man reikalinga, — „Gal paskolintum. Matai, „Man karaliui, butinai, „Reikia daug kas apsaakyti. „Tat aš šitą kepurę „Ant galvos sau užsimaučiau „Ir pas Mikę nusigaučiau, „O be jos veltui, nors žusi, „Mikės ruman nepakliusi.“ Tik nusijuokė senutė: — „Na, ir prastas tu Jonuti! „Gal permaža dar nuo savęs „Mikė tau botagų davęs. „Ar jis patį į tą nežiuri, „Ar jis laikraščių neturi? „Na, bet kodel, tau padėsiu, „Kepurėlės negailėsiu. „Ant galvos ją užsidėsi, „Tai kiekvieną pats regėsi,

(TOLIAUS BUS).

K. ZID'AS.

Apie kooperacijas

Sulietuvino P. N.

(TASA).

Dabartinės darbininkų unijos ir savišalpos draugijos turi tokius kolektiviškus turtus. Bet ne tik tas, bet dar ir muzėjai, knygynai, moksliskos draugijos, universitetai kaip tik stengiasi išplėsti kolektivišką savastį, nes tos pačios įstaigos yra kolektiviška savastimi. Ir tai delto, kad šių visų įstaigų nors begaliniai turtas pasidaugintų, vis vien tas niekam neduos jokio pelno, o tik visi sulyg reikalo gali naudoties.

DEŠIMTAS PRISAKYMAS.

Nustatyk teisingas kainas.

Ekonomas nepripažįsta nei teisingų nei neteisingų kainų; kainos nustatomos sulyg didumo daiktų reikalavimo ir pasiulymų. Ar kainos bus augštos ar žemos, jos bus tokiomis, kokiomis turi būti. Bet sąžinė mums sako, kad dar yra teisingos arba sąžiniškos kainos, tai yra tos, kurios tikrai apmoka už padirbimą perkamojo daikto, tai yra tos kainos, kurios leidžia darbininkui turėti pragyvenimą iš savo darbo.

Tokių būdu dabartinis ekonomiškasis surėdymas neužtikrina sąžiniškų daiktams kainų. Iš visos pusės mes matome, kad daugelis daiktų parsiduoda kur kas už brangesnes kainas, negu kad daiktas vertas, prie to dar tą perviršį, pelno pavidale gauda tarpininkas (prekėjas ar dirbtuvės savininkas). Yra atsitikimai kur daiktai parduodami už 5-6 kartus brangiau negu kad kainuoja. Iš kitos gi pusės matome, kad nekurie daiktai taip pigiai parsiduoda, kad padirbęs tuos daiktus darbininkas negali iš savo darbo padaryti gyvenimo. Aš mačiau, kaip laike pirmosios vaikų išpažinties Paryžiuje nekurios krautuvės už 10 frankų pardavinėjo mergaitėms visą baltą aprėdalą: jakutę, sijonaitį, juostą, pirštinaites, čeverykaičius ir gazas papuošimui. Ir apskritai iš skalbinių daugelis parsiduoda labai žemomis kainomis. Pirkėjas džiaugiasi, kad jis pigiai gavo nupirkti. Bet darbininkė, kuri siuvo tuos aprėdalu, ji neuždirbo daugiau į dieną, kaip ant pusbadžio ir tai dirbdama po 15 valandų. Jei pirkėjas nesivytų paskui pigumą, jis boikotuojtų tokius daiktus, kurie padirbti aiškiai išnaudojant darbininką. Delto tai pirkėjai labai dideliu laipsnyje turi imti ant savės atsakomybę už tai, kad kitiems darbininkams labai mažai mokama.

Taigi kooperatiškos draugijos gali padaryti tą, ką dabar negali padaryti pirkikai. Kooperatiškos krautuvės nejieškos, kad tik kur būtų galima pigiau nupirkti daiktus, bet pirs tenai, kur matys, kad už darbą darbininkams gerai atlyginama. Ir tai dar neviskas. Jei kooperacijos sutvirtėtų, tai joms visiškai nieko nereikėtų nei pirkti, jos galėtų viską pačios sau pagaminti ir priderančiai už darbą atlyginti darbininkams. Tuomet nereikėtų nei atskaitų, kur ir kaip dirbama, nei ar gerai darbininkams atlyginama. Patįs darbininkai dirbtų sau.

VIENUOLIKTAS PRISAKYMAS.

Naikink pelną.

Vienintėlis daiktas, kuris judina dabartinę ekonomiškąją ir išdirbystės mašiną — tai pelnas. Jei kur tveriamą kokią nors bendrija žemės apdirbimui, jei statoma dirbtuvė, pravedamas gelžkelis, statomas namas, tai visur keliamas vienintėlis klausimas, ar ta įstaiga atneš pelną, bet niekad neklausiamo, kokia iš to bus žmonėms nauda. Ekonomai tvirtina, kad kiekviena įstaiga, kuri žmonėms reikalinga, visuomet atneša pelną, vienok tai nevisuomet buvo teisybė. Štai nelabai senai Francuzijoje buvo daug kalbėta, kad reikia iškasti daug kanalų ir iš upės Ronos pravesti vandenį, kad padaryti derlingais daugelį laukų. Tai, be abejonės, naudingas darbas. Bet, kad buvo abejojama ar indėti pinigai į iškasimą tų kanalų atneš pelną, tai ir likosi tie kanalai nepravesti.

(TOLIAUS BUS).

(Tąsa nuo 7-to pusl.)

taipgi gerą ir mielaširdingą darbą atliko.

Ar negeriausias būtų, kad tie veikėjai nustotų kalbėti apie vienybę, kuri matyt jiems visai nerūpi. Mums išrodo, kad tiems veikėjams rūpi kiti dalykai, o ne bendras veikimas šelpime del karės nukentėjusiems. Nusibodo mums skandalai, kurie visai nereikalingi. Mums reikia veikti išvien nors viename punkte, šelpime karės nukentėjusiems.

Lietuvių Dienos Komitetas, Binghamton, N. Y.

P. Šaučiulis — pirm.

J. Stanislaivičius — rašt.

Antanas Garuckis — išd.

Pastaba: — Socialistų pusė čion neprisidėjo prie šios nuomonės, jie taipgi gali išsireikšti savo nuomonę, nes Binghamtone išvien darbuomėsi per „Lietuvių Dieną.“

A.L.T.S. REIKALAI

CENTRO VALDYBOS ADRESAI: — Susisėk. Sekretorius — St. Mockus, 194 Athens St., So. Boston, Mass.

DELEI MUSŲ LITERATūros.

(Rašo p. Karuža į p. Širvydą):

„Musų 4-ta A. L. T. S. Sandaros kuopa savo paskutiniame susirinkime nutarė parsitraukti šiek tiek musų politiškos literatūros, Sandaros leidinių ir josios rekomenduojamų knygų pavydale. Apart Dr. Šliupo „Lietuvos Laisvės“, manome, tiktu ir panašios knygutės, k. a. Rimkos „Lietuvių Tautos klausimas“ ir kit. Praneškite man, kokiū būdu juos į kruvą sutraukti ir parsigabenti, — ar dar geriau, surinkite juos ir prisiųskite musų kuopai mano vardu, — atlyginimą prisiųsiu. — Reiktų tą dalyką, manau, taip sutvarkyti, kad A. L. T. S. centras padarytų tam tikras sutartis kaslink ingimio kontrolės ant visų tų leidinių, kurie tiks kaip musų politiška literatūra. — Tuomet A. L. T. S. kuopos žinos kur kreiptis kaslink tos literatūros ir turės vieną vietą, su kuria galima bus atlikdinėti tos rūšies reikalus.“ **Rom. Karuža.**

Apie tą patį. — Klausimas, kurį p. Karuža pajudino, yra labai svarbus. Tik ant nelaimės, mes neradome budo nei anksčiau jį išrišti, nei gi matosi, kad dabar artintumės prie jo išrišimo.

Jau užpėretais metais buvo sumanyta sustatyti knygų katalogą, kuriame būtų surinkta knygų netikta politiško turinio, bet apskritai visa musų tautiškoji literatūra. Tokį katalogą turint, galima jį po musų kuopas platinėti, galima būtų dalis, — bent politiškoji, — dėti ant musų leidžiamųjų raštų luobelį, ir tt. Su statymu to katalogo pirmiau buvęs Sandaros pirmininkas p. Karuža buvo paskyręs komisiją iš p. p.: P. Norkaus, V. Daukšio, A. Rinkevičiaus. Bet, kaip žinome, šitokių katalogų musų literatūros nepasirodė. Matomai komisija apie savo užduotį užmiršo!

Pirmiausias dalykas, — reiktų mums turėti komisiją, kuri veiktai turėtų sustatyti musų literatūros katalogą. Tą padaryti — nuskirti komisiją, privalo A. L. T. Sandaros prezidentas.

Toliau ir ant galo, — mums reikia turėti knygų, kaip turi ir TMD. Tasai knygūs užlaikytų visą musų išleidžiamą literatūrą ir galėtų paimti ant komisio nuo kitų leidėjų įvairius raštus, kurie musų tikslams yra tinkami.

Taip, kaip dabar yra, negali-

ma toliau laikyti be nuoskaudos musų judėjimui. **J. O. Širvydas.**

MUSŲ KRONIKA.

Pavergtųjų Tautelių liiga, kuri oficiališkai vadinasi „League of Small and Subject Nationalities“, kreipiasi su atsišaukimais į visų pavergtųjų tautų veikėjus prisidėti į Liigos darbą. Jos veikimas jau buvo kiek pirmiau musų laikraščiuose priminėtas. Tarpe svarbiausių programo punktų yra šie: 1) įsteigti pastovų nuolatinių Kongresų mažų, pavergtųjų ir spaudžiamųjų tautelių; 2) užreikšti savo teises, kad kiekviena tų tautelių turi pati save atstovauti tarptautiškose konferencijose; 3) perstatyti pasauliui savo buitinį; 4) reikalaujant sau tų teisių pabrieži, jogei tas yra būtina reikalinga įvykinimui pasaulio santaikos.

Liigos raštinė yra: 480 Central Park, West, New York City. Jos sekretoriai-korespondentai: Marion A. Smith, ir musų tautietis — V. F. Jankauskas. Tarp kitko Liiga pabriežia: „Mes geidžiame, kad butume suprasti, jogei šis judėjimas neima nei vienos pusės dabartiniame susirėmime. Esame neutraliai ir amerikoniškai iš principo.“

Kas valdo SLA? — Savo laiku, mes buvome nurodę, jogei Susivienijimas Lietuvių Amerikoje buvo rankose keleto žmonių, kurie šią organizaciją buvo pavėde socialistų partijos reikalams išnaudoti. Tai buvo dar prie senosios SLA. valdybos. Bet negeriausiai esama ir prie naujosios, jeigu jau patįs socialistai giriasi, kad jie SLA. kontroliuoja. Štai „Laisvė“ Nr. 15 sako: „Tie iš musų (socialistų), kurie prideda į Susivienijimą Lietuvių Amerikoje lai stovi ant savo pozicijų, lai buna prie organizacijos ir nepaleidžia iš savo kontrolės josios vairo“... nes... „yra žmonių be nugarkaulio, be ambicijos“ ir tt.

SLA. kuopa pagyrė denunciatorių. — Kad SLA. (bent kai kurias kuopas) valdo socialistai, parodo šis faktas. Pittston, Pa., SLA. 7-tos kuopos sekretorius Vaškevičius parašė į Raudonąjį Kryžių, denunciuodamas Centralinį Komitetą. Apie tai kuopa savo susirinkime daug kalbėjo, pagaliau, po ilgų ir aštrių diskusijų, kuomet kuopos pirmininkas užklauso: „Ką darome su Vaškevičium?“ Visi nariai vienbalsiai atsakė: „Pagirt Vaškevičių užtai, kad rupinasi kuopos reikalais.“

ANT SANDAROS LAUKO.

New Haven, Conn. — ALTS. 10 kuopos metinis susirinkimas atsibuvo 6 d. vasario. Kuopos valdyba vienbalsiai tapo patvirtinta senoji. Ant 1917 metų kp. apyskaita tapo išduota sekančiai: 10-ta kuopa susitvėrė iš 20 narių 30 d. sausio, 1916 m. liepos mėn. kuopa turėjo narių 80. Tris nariai po prisirašymui nepasirodė; 3 nariai mokėjo per 5 mėnesius, daugiau nesirodė; 4 nariai išvažiavo į kitus miestus. Pagal lytį ir luomą nariai dalinasi šiaip: merginų buvo 5; apsiūdė 2; lieka 3. Moterų yra 12, vyrų 55. Viso labo narių 70.

•Per metų kuopa parengė 5 prakalbas, 1 koncertą, kuris atsibuvo 18 d. vasario. Dalyvavo musų garbus M. Petrauskas su dviem savo talkininkais iš Bostono. Toliau, kuopos nariams tapo išdalinta konstitucija ir tapo nutarta partraukti 150 egzempliorių knygelės „Lietuvos Laisvė“. Tapo išrinkta 3 organizatoriai, ir

įsakyta 30 naujų narių prirašyti, kad kuopa turėtų lygiai 100 narių. Toliau pirmsėdis perskaitė kuopos čarterį, kurį centro valdyba prisiuntė. Visi nariai buvo užganėdinti ir taria centro valdybai padėkos žodį.

Baigiant susirinkimą pirmsėdis trumpais žodžiais pratarė, kokis dabar svarbus momentas yra del Lietuvos laisvės iškovojoimo. Pini-gų reikia, o musų Nepri-gulmybės Fondas turi visi mažai. Ar nesiras iš musų burelio, kuris norėtų prisidėti prie tukstantinio narių skaitliaus su dešimčia dolarių. Tuos žodžius ištarus, tuoj Jos. Noburaitis pridavė čekį ant \$10.00 nuo TMD. 14 kuopos mokestų už 1917 m. (Už 1916 m. pirmiaus pasiūsta). Ant Strielkaus kas, J. Butkus, P. Cibulskas, J. Maselinus, S. Cvirka, J. Kuncevičius — visi po \$10.00. Adolf. Zdažinskas ir M. J. Vokietaitis po \$5.00. S. Lonika \$2.00. A. Pilvelis pažadėjo kitą sykį. Viso labo \$102.00. Nutarta pinigai tuoj pasiūsti Lietuvos Nepri-gulmybės Fondan. Šiuomi mes kviečiame ir visas Sandaros kuopas griebties prie aukų delei Nepri-gulmybės Fondo. **J. Butkus.**

L.G. ir L.N. REIKALAI

FINANSŲ RAŠTININKO PRANEŠIMAI.

Kad geriaus sutvarkius Lietuvos Gelbėjimo ir Lietuvos Nepri-gulmybės Fondų reikalus ir kad pasekmingiau rinkti aukas ir agituoti musų fondams, butinai reikalinga, kad jau susitvėrę ir esantįs L. G. ir L. N. Fondų skyriai priduo-tų man savo skyrių valdybų vietas, pavardes ir pilnus adresus. Reikalingi adresai ypač šių vietų, kur jau yra senokai gyvuojantįs ir dirbantįs skyriai: 1) New Philadelphia, Pa., 2) So. Omaha, Nebr., 3) Dayton, Ohio, 4) Cleveland, Ohio, 5) Rochester, N. Y., 6) Worcester, Mass., 7) So. Boston, Mass., 8) Brooklyn, N. Y. ir vis tie, kurie pastaruoju laiku susitvėrę po Ohio, N. Y., Ind. ir Ill. valstijas.

Taipgi primenu, kad visi skyriai, kurie jau turi surinkę aukų kuogreičiaus prisiūstų Centran aukas-pingus. Taipgi tukstantinių narių pilną surašą ir viešai paskelbti. Su pagarba,

A. Ramanauskas.

L. G. IR N. F. SEKRETORIAUS PRANEŠIMAI.

1. Šiomis dienomis žinioms Amerikos lietuvių visuomenės veikėjams, organizacijų viršininkams, laikraščių redaktoriams ir kt. išsiuntinėjama pluošteliai L. Nepri-gulmybės Fondo valdybos pagamintų „asmeniškų laišku“ Kas tų laišku gaus, labai prašomas nelaikyti pas save, bet kiekvieną kartą kaip tik rašo kam nors laišką — po vieną tų lapelių į laišką indėkit. Kam tų laišku pritruktų arba būtų negavęs, o norėtų jų turėti, prašoma kreiptis į žemiau pasirašiusįjį, o bus tuojaus pasiūsta.

2. Ligšiol dar tik iš keliolikos vietų prisiūsta draugijų adresai. Dar kartą meldžiu pasiskubinti tų adresų prisiūsti, kad būtų galima pasiūsti specialiai pakvietai su prašymu paaukauti Lietuvos Nepri-gulmybės Fondui.

3. Šiomis dienomis sugrįžo kriuvel del p. A. Bulotienės prašymo iš L. Gelbėjimo Fondo paskirti \$1,000.00 „Žiburėlio“ draugijai moksleiviams šelpti Rusijoj. Di-

džiūma fondo komiteto narių nutarta p. Bulotienės prašymą atmersti, bet savo balsavimą pama-tuodami didžiūma narių išsireikšė už tai, kad nukentėjusiems nuo karės moksleiviams šelpti būtų iš L. Gelbėjimo Fondo paskirta, tik pasiūsta kad būtų nelaikinajai „Žiburėlio“ valdybai Petrograde, o pačiai „Žiburėlio“ draugijai esančiai Lietuvoje, Vilniuje. Keleto komiteto narių yra tiesiog išsireikšta, o dviejų net padaryta formaliai įnešimai, kad siunčiant L. Gelbėjimo Fondo pinigų į Lietuvą dalis būtų paskirta nukentėjusiems nuo karės moksleiviams šelpti. **A. Rimka.**

L. G. ir N. F. sekret.

366 Broadway, So. Boston, Mass.

T. M. D. REIKALAI

T. M. D. VIBSININKŲ ADRESAI: Sekretorius. — P. Norkus, 33 Burgess Place, Passaic, N. J.

MUSŲ ORGANIZACIJOS PAMATAI.

Suvisrė dvidešimts metų tam atgal, atsirado tarpe Amerikos lietuvių žmonės, kurie manė, jogei reikia sutverti draugija, kuri glaustų prie savęs visus lietuvius ir palaikytų juose Tėvynės meilę. Kad parodyti tikrą Tėvynės meilę jie užsidėjo sau 60 centų ant metų, idant už tuos centus išleisus naudingų knygų ir siuntus jas į Lietuvą išdalinti lietuviams dykai; mat, tais laikais Lietuvoje buvo uždrausta lietuvių spauda. Taigi uždėtojai Tėvynės Mylėtojų Draugijos tverdami ją padėjo jai pamatą **Tėvynės meilę.** Jie manė, kad yra būtinas reikalas mėginti iš visų patsangų palaikyti lietuvius Amerikoje nuo ištautėjimo, — palaikyti ir plėtoti tarpe jų tėvynės meilę ir tuom pačiu stengties palaikyti lietuvius lietuviams ir Lietuvoje — siunčiant jiems dykai jų dvasią raminančių knygelių.

Tai pamatas ant kurio Tėvynės Mylėtojų Draugija sutverta. Tas pamatas buvo padėtas išpat pradžios. — Jis yra dabar ir turės pasilikti ikitol, iki-kol ši draugija gyvuos, — nes šis pamatas yra nesugriaunamas. Jeigu kas norėtų iš žmogaus išrauti tėvynės meilę, pirmą turėtų išnaikinti iš jo prigimties instinktus, gi užslopinus prigimties instinktus, žmogus negalėtų būti normališku, — jis būtų ligonis.

Taigi stipriausias pamatas Tėvynės Mylėtojų Draugijos — tai tėvynės meilė. Jeigu mes šian-dien giliai perkrautinėsime visas lietuvių amerikiečių organizacijas, tai Tėvynės Mylėtojų Draugijoje rasime proporcionališkai daugiausiai tikrųjų sumų tėvynės Lietuvos. Buvo tarpe Amerikos lietuvių visokių šturmų, kurie turėjo nemažą efektą ant nekurių organizacijų. Nekuriose organizacijose šiandien tautiškas jau ant daug mažesnes skalės, negu jis buvo keliolika metų atgal. Bet Tėvynės Mylėtojų Draugija, nors pergyveno keletą sunkių valandų, vienok ji liko ta pati Tėvynės Mylėtojų Draugija — jos nariai, daugumoje buvo, yra ir bus tikri Tėvynės Mylėtojai. Laikui bėgant, bėga ir musų gyvenimas, sykiu ir mes negalime nuo jo pasilikti. Pernoins visame pasanylyje atsitinka, nors jau ne pamatinės, vienok atsitinka; tas pats atsitinka pas tautas, tas pats yra, žinoma, ir organizacijose. Ir čia mes, turėdami tokį brangų tikslą, negalime sudėję rankas sėdėti, mes turime tuos tikslus gerinti-tobulinti.

Lietuvoje atgavus spaudą, Tėvynės Mylėtojų Draugija išpla-

tino savo tikslą — skleisti tyrą apšvietą ir tarpe Amerikos lietuvių. Tą tikslą — švietimą liaudies, Tėvynės Mylėtojų Draugija vis plačiau skleidžia, vis toliau tobulina. Bet mes negalime sakyti, kad jau gana gerai dalykai pastatyti — ir todėl dabar jau galėtume rankas sunėrę sau ramiai snudurioti. Ne, tas negalima daryti. Vienas iš svarbiausių atsitikimų buvo padaryta, rodosi, Serantono Seime. Tuomet prieš tą seimą TMD. buvo beveik visiškai apmirusi. Tas seimas ne tik, kad organizaciją atnaujino, bet jis inkvėpė daugiau gyvybės, negu ji kada nors turėjo. Tas seimas įsteigė prie TMD. nejudinamąjį kapitalą, į kurį eina 10 nuošimtis visų TMD. in-plaukų. Tai milžiniškas žingsnis padaryta pirmyn. Jeigu niekas jau kitas nepalaikys TMD., tai tas nejudinamasis kapitalas ją palaikys.

Viskas gerai. Bet pažiūrėjus arti į Draugijos gyvavimą, galima rasti dar daug trukumų, ir jeigu tie trukumai matoma, tai būtinas reikalas juos pašalinti-pataisyti. Pereitasis seimas įsteigė prie esančios valdybos dar dvi labai svarbias komisijas, tai: Apšvietos komisiją ir Spaudos komisija. Šios abidvi komisijos turi labai svarbius uždavinius, ir kada tos komisijos pradės parodyti savo pilną veikimą, jos vaisiai musų draugijai bus labai dideli. Nors tos komisijos dar nespėjo savo tikro veikimo parodyti, vienok prie gerų pastangų galės pasiekti pilnai jų veikimą išstobulinti, o tuomet bus didelis plusas Tėvynės Mylėtojų Draugijai.

Dabar pažiūrėkime, ar nerasi-me dar trukumų. Taip, jų yra; o jeigu yra, tai musų visų pareiga tuos trukumus pašalinti-pataisyti. Noriu čia priminti apie vieną trukumą, kuris turi būti trumpame laike pataisytas.

Kada, dabar, ateina nauji metai, mes negalime pasakyti, kiek mes turėsime kitiems metams senų narių, kurie liks ir ant toliaus TMD. nariais. Visuomet didelė dauguma senų narių neužsimoka už naujus metus ir tampa išskaityti iš Draugijos narių skaitliaus. Visuomet po naujų metų mes turime pradėti mastyti, kaip čia pa laikus tuos senus narius ir kaip gyvams daugiau naujų narių. Niekados negalima žinoti iškalno, kiek mes tikrai šiais metais turėsime inplaukų, todėl visuomet yra, beveik, negalima iškalno nustatyti skaitlių musų leidiniam. Pavyzdžiui, pereitais metais buvome manę išleisti prie „Dvasios Gyvenimo Mechanikos“ dar ir „Technikos Stebuklus“ bei „Kulturos istoriją“. Gerai, kad vertėjas nesusėpė išversti to veikalą į laiką, nes visviena mes negalėjome jo išleisti, kadangi lėšų nebutų užtekę. Todėl buvome priversti „Kulturos istoriją“ pri-skaityti prie 17-tų metų leidimo programos.

Narių pastovumą mes tuomet turėsime, kuomet jie bus sutvarkyti taip, kad atėjus metų galui valdyba galėtų maždaug jau žinoti, koks bus ateinančių metų biudžetas; prie to dar pridėjus kokį nuošimtį naujų narių mokėsičių, būtų galima, maždaug, žinoti kiek leidinių tiems metams galima prirengti ir atiduoti spaudon. Visi leidiniai turėtų būti atiduoti spaudon dar pačioje pradžioje metų, kad nariai metams baigianties galėtų gauti tų metų visus leidinius.

Čia reikia įvesti koki nors sistemą, kad seni nariai negalėtų taip lengvai prasišalinti iš drau-

gijos kaip kad dabar galima. Reikia atrasti ką nors tokį, kad narys, prisirašęs prie TMD., taptų jos nariu ant visados, kad jam būtų apčiuopiamas nuostolis prasišalinus iš TMD.

Taip sutvarkius dalyką, mes padarytume dar vieną didelį žing snį pirmyn.

Aš minėtą klausimą paduodu visiems TMD. nariams apsvarsty-mui, atradimui būdų, su kurių pagalba mes galėtume turėti sistematišką dauginimąsi narių.

Tegul tas klausimas bus gyvu visose TMD. kuopose. Tegul bus tas klausimas gvildenamas musų organe. Taip darant iki ateinančiam seimui mes gal priešime, kad ateinantis seimas galės įvesti atrastus ir išgvildentus budus į galę.

Todėl, gerbiami Tėvynės Mylėtojų Draugijos nariai, aš matydama nedateklių musų Draugijoje, nuoširdžiai Jusų meldžiu, kad Jūs visi pagelbėtumėt tą nedateklių iš draugijos prašalinti. Mes visi kruvoj nuoširdžiai mėgindami galėsime lengvai atrasti budus, kurie pagelbės ištaisyti augščiau minėtąjį musų draugijos trukumą.

Tie, kurie tvėrė Tėvynės Mylėtojų Dr-ją ir padėjo jai pavyzdinę tikslą, mes tobulinkime tą draugiją, kad ir jos tvarka būtų pavyzdinga.

Jusų **Dr. A. J. Zimontas,** TMD. Prezidentas.

ATSIŠAUKIMAS Į CLEVELAND, OHIO APIELINKĖS TMD. KUOPAS.

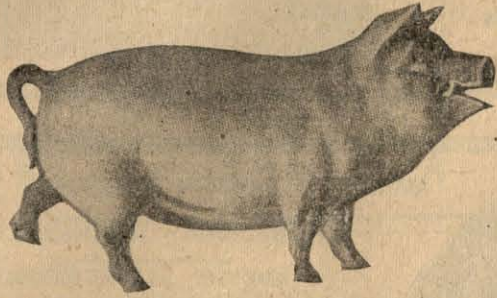
20-ta kuopa TMD. savo mėnesiniame susirinkime vasario 9 d. 1917 apkalbėjo klausimą apie sutvėrimą TMD. apskričio šioje apielinkėje (čia yra kalbama apie Clevelando apielinkės neišskiriant valstijų). Mes randame kad susirišus kuopoms į apskritį, daug daugiau būtų galima nuveikti TMD. labui. Šioje apielinkėje gyuoja SLA. 8-tas apskritys, taigi susitvėrus TMD. apskričiai, galima būtų veikti kartu; tas palengvintų vienus ir kitus, daugiau energijos priduo-tų veikime ir iš to galima manyti, kad pasekmės būtų geros — kur nesiranda dar TMD. kp., palengvėtų jas sutverti, o šioje apielinkėj yra nemažai lietuvių kolonijelių, tarpe kurių yra jau papsėję susitverti SLA. kuopelės, taigi yra gera progą dar tarpe jų sutverti TMD. kuopelės, o surišus jas į apskritį, tas palaikytų jų tolimesnį gyvavimą, paskatintų prie gyvesnio veikimo tarpe savės ir abelai del visos TMD. Yra žinoma gerai, kur yra veikia ma kas, ten ir pasekmės yra, o kaip TMD. reiktų mums veikti kuodaugiausiai, nes TMD. yra apšvietos organizacija, o apšvietą yra vienas iš svarbiausių žmonių įrankių, todėl ir musų šventą pridedermę turėtų būti kiekvieno stengtis šviestis, darbuoties pa tiems ir su tuomi patim dalintis su silpniesiais; žadinti prie veikimo bendro, prakilnaus; tik per veikimą, uolų darbavimąsi galima tikėtis sulaukti šviesesnę die nelę ateityje.

Taigi musų 20-ta kuopa nutarė kreiptis per organą „Vien. Lietu-tninkų“ į apielinkės kuopas TMD. kaslink sutvėrimo apskričio šioje apielinkėje ir meldžiamė gerbiamųjų TMD. kuopų apsvarstyti šį klausimą artimiausia-me savo susirinkime ir atradę jį geru, malonėkite atsiliepti šiuo adresu TMD. 20-tos kuopos Fin. rašt.: **J. A. Plerpa,** 1541 E. 45th St., Cleveland, O.

IŠ KUOPŲ GYVENIMO. Cambridge, Mass. — Vasario

M. Mierzwinski

Užlaiko Dvi Didelias BUCERNIAS,

kuriose galima gauti visokios MĖSOS už laikomos pagal krajavą madą, kaip tai: Skilandžių, visokių Dešrų ir visaip padarytos Rūkintos Mėsos, Jaunų Paršų, Kumpių, Krajavų, Taukinių ir Kudy Lašinių.

VISADOS ŠVIEŽIA MĖSA ir ČYSTAI UŽLAIKOMA.

M. Mierzwinski

75 Grand Street

41 Avenue A

Kampas Wythe Ave.

BUČERNĖS:

Kampas 3-rd Street

BROOKLYN, N. Y.

NEW YORK, N. Y.

Tel. 3359 Greenpoint

Tel. 2174 Orchard

REUMATIZMAS! REUMATIZMAS!

Kodėl kentėti taip didelį skaudėjimą REUMATIZMĄ? Visi juokiasi iš Reumatizmo, kurie tikrai vartoja aptiekoriaus F. A. URBONO MILTELIOUS (proskus powder) ir LINIMENTA, tie šiandien yra sveiki. Taigi ir Jus galite lengvai pasveikti ir sykiu juoktis su sveikaisiais iš reumatizmo skaudėjimų.

REUMATIZMO MILTELIOUS ir LINIMENTA galite gauti per pačią tiktai už \$1.25.

Visi kreipkitės adresu: F. A. URBONAS, Aptiekorius,

151 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN, N. Y. Telephone Greenpoint 1411

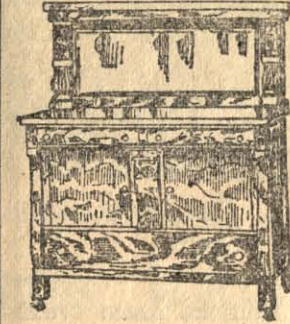
Wm. SHEDLOW'S ir KARL. LATUKAS CAFE

VIENTINĖ SVETAINĖ Galima užsisakyti Balliams, Mitingams ir Veselioms, (vestuvėms) 734-736-3rd Ave. SO. BROOKLYN, N. Y. Telephone 1295 South.

Macys & Marcin Furniture Co. DIDŽIAUSIAS NAMAS,

Kur galima gauti visokių naminių papuošalų ant lengviausių išlygų

\$1.00 į sanvaite

Pristatom į visas apilinkias: Jersey, New York, Maspeth. Atvažiuokit kad ir iš toliaus, karai užsimokės.

Mūsų adresas

MACYS & MARCIN Furniture Co.

198-200 Grand Str.

Brooklyn, N. Y.

Tarpė Bedford ir Driggs Ave.

Šale Comedy Teatro.

Kada turi taisyti dantis, eik pas seną dentistą ant kurio gali pasiremti, kuris jau 10 metų šioje apilinkėje tarnauja, ir kurį visi rekomenduoja. Tas parodo, kad jis užganėdina visus. Speciališkas patarnavimas Lietuviams. Galima susikalbėti Lietuviškai ir lenkiškai.

Dr. SALETAN & POSNER

SURGEON DENTIST

313 BEDFORD AVE.

KAMPAS SO. 2nd STREET,

BROOKLYN, N. Y.

10 metų toj pačioj vietoj.

Insteigtas 1866

Telefonas 1576 Greenpoint

Edward J. Widness & Co.

Užlaiko Krautuve Stubinių Daiktų

Puodų, Stiklinių Daiktų, Pečių, Lino-leum, Staltiesių, Langdengių, Geležinių Blekinių Daigtų, Peilių ir t. t.

SPECIJALIŠKI DAIKTAI BARAMS ir HOTELIAMS

99 Grand Street,

Brooklyn, N. N.

NOTARIJUS (REJENTAS)

JUOZ. O. SIRVYDAS

120 Grand St., Brooklyn, N. Y. Kokie tik legališki popieriai ir dokumentai reikia užtvirtinti ir padaryti - čia yra padaroma: Deviernostys, pirkimo bilos, liudijimai, certifikatai, vekseliai, etc. etc.

Telephone 3076 Stagg.

HERMAN APELER SALIUNAS

Alus, Vynas, Likierai ir geri Cigarai 398 Grand Street kampas Rodney st. Brooklyn, N. Y.

Vietinė DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA

KRAUTUVĖ

Muzikališku Instrumentų

Visokio skyriaus

Pranešu visiems, jog aš užlaikau tikrai lietuvišką krautuve, kurioj galite gauti Laikrodžių, laikrodėlių, žiedų, Spilkų, Kolčikų, Kompasų, Kryžių, Bronzalių ir įvairių kitokių daiktų. Taipgi rekordų visokiose kalbose su puikiais dainomis ir šokiais. Įvairiausio išdarbio Armonikų, Smukų, (Skripkų), Klarinetų, Triubų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Taipgi užlaikau Maldakningių ir visokių gražių Popierių laiškamams rašyti su įvairiais aprašymais. Visokių magiškių Mo-nų daiktų ir knygų su pagalba kuri galima padaryti įvairias stukas.

Taipgi taisome visokius auksinius daiktus: laikrodėlius, žiedus, bronzalius ir muzikališkus instrumentus; armonikus, smukus, klarinetus, triubus, pianus, vargonus. Darbą atliekam gerai ir pigiai. Užsakymus išsiunčiam greitai į visas dalis Amerikos ir Kanados. Visi daiktai pirkti tano krautuvej yra gvarantuoti. Vieną kartą pirkęs pas mus, pasiliksi ant visados mūsų kostumerių. Taipgi pirkdami daug tavoro ant syk gauname pigiau ir galime parduoti pigiau. Parduodame agentams. Užlaikome įvairaus tavoro „in stock“. Padarome visokius instrumentus ant užsakymo.

Reikalaujami kokio nors tavoro adersuokite:

J. Girdes

170 Grand St. Brooklyn, N. Y.

Telephone 4659 Greenpoint

LIGONIO ŠEIMYNOS PADEJIMAS JEI JISAI NEPRIGULI PRIE

S. L. A.

Visi lietuviai rašykites prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kur galite apsaugoti savo gyvastį ant \$150 iki \$1000 ir priegtam, mokėdami po 30 c. į mėnesį, gaunate iš S. L. A. po \$6.00 į savaitę pašalpos ligoje.

Reikalaujami informacijų, kreipkitės šiuo adresu:

A. B. STRIMAITIS, S. L. A. Sekr. 307 W. 30th St., New York City.

LIETUVIŠKA RESTAURACIJA

Švariai užlaikoma, gretas ir prie lankus patarnavimas.

Atvažiuavę svečiai iš kitų miestų ir vietiniai atsilankykite, o gausite puikius valgius kokių tik kas pareikalausite. Priekam užlaikau puikius kambarius nakvynėms, kaip vietiniams taip ir atkelovusiems iš kitų miestų. Kreipkitės po šiuo adresu

J. ZOSTAUTAS. 102 Grand St., Brooklyn, N. Y.

VERGIJOS

dienos jau praėjo. Bet vis dar tarpe mūsų yra daug vergų, kurie yra atstumi miami nuo savo darbo beširdės verg-mistrės-LIGOS.

Yra labai lengva išvengti mažų kliūčių išaugant į didelės, jeigu umai atida ant to atkreipiama. Ir tas yra jusų pareiga link paties save ir savo šeimos tai vis atlikti.

Nuo skaudėjimo pilvo ir žarnų, kaip plovimas skaudžiančios gerkles intrankimui ir save apmąsinimui dusulio, nuo galvos ir ausų skaudėjimo; ect.

SOROL

apsireiskia esąs iš geriausių naminių gyduolių, esančių ant pardavimo - 25c. už bonketę.

Nuo Reumatizmo, Padagos, Neuralgijos, Persisaldymo, Apalubino, Dantų-Skaudėjimo, Diegliu ir Skaudėjimo Krautinėje, kaip ir nuo visokių kitų reumatizmo ligų, naudoti

PAIN-EXPELLER,

kaipo sena ir užtikotina drauga šeimynos per pusę šimtmečio. Tik 25c. ir 50c. bonkute; galima gauti visose aptiekose arba pas patį fabrikantą.

F. AD. RICHTER & CO. 74-80 Washington Street, New York.

Mūsų sesers

Lietuvoje

vargą kenčia

Aukaukime

joms

kuri kiek galite.

DAUNOROS

TREJOS DEVYNERIOS arba TREJANKA

Susideda iš 27 įvairių gydančių žolių ir šaknų.

Sutaisyta su degtine arba virintu vandeniū yra geriausia vaistu arba karčiu vynu del skilvio.

Gydo visokias skilvio ligas, nemalimą, gumbą, dispepsiją, išputimą, riemenį, dieglius šonuose, krutinėje ir nugaroje, patrukimą, sunkumą ant krutinės ir visokias kitas skilvio ligas. Geriausiai pataiso apetitą.

VARTOJIMAS: Vieną pakelį šitų gydančių augmenų užmerkti į viena kvorta cisto spirito ir tiek pat vandens, arba išvirti cistame vandenyje ir po 24 valandų gerti po pusę stiklelio arba mažiau.

VINCAS J. DAUNORA, Aptiekorius
229 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
Kampas North 4-tos gatvės.

"Trejos Devynerios" ("Trejanka") - tai išlikimiasias lietuvių draugas - gydytojas įvairiose negalėse bei ligoje. Tačiau reikta žinoti, kad tik Daunoros "Trejos Devynerios" yra tikrai lietuviškos. Jų, tai ir reikalaukite aptiekose, bet jei nerasite, tai rašykite žemiau paduotu adresu, pristandiant 35 centus, o tuojaus aptursite.

REIKALINGI AGENTAI ANT GERŲ

Telephone 1831

Nik. P. Zelwis

Lietuviškas graborius.

Abalsamotojas ir laidotuvių Direktorius. Karjeros laidotuviams, veselioms ir krikštynoms.

Ofisas ir gyvenimas: 1034 Bank Street, Waterbury, Conn. Lietuviai, kreipkitės reikale.

DIRVA

Didžiausias ir naudingiausias laikraštis. Neužsiima barnėmis nė polemikomis.

Talpina daug žinių. Talpina daug moksliskų ir pamokyančių straipsnių.

"DIRVA" verta skaityti kiekvienam lietuviui ir lietuvei.

TIK \$1.50c. METAMS. Ant pažiuros vienas No. Dykai.

"DIRVA" 2004 ST. CLAIR AVE - CLEVELAND, OHIO

JONAS MATHUS

(MATUZEVIČIUS)

Didžiausias ir Puikiasias visame South Bostone Lietuviškas

SALIUNAS

Sveikiasis ir geriausias visokios rūšies gėrimai ir kvepanti Cigarai.

Puikus užkandžiai, prielankus patarnavimas.

JONAS MATHUS (Lietuvis Savininkas)

342-344 W. Broadway, SOUTH BOSTON, MASS.

(Arti Lietuviško Labdarybės Draugijos namo.)

PAMĖGINKIT SKAITYT Savaitinį Laikraštį "LIETUVA"

Didelis 8 puslapių laikraštis su pavelskais, einas 24-tus metus. "LIETUVA" yra politikos, literatūros ir mokslo laikraštis, paduodantis daugiausiai žingeldžių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir viso pasaulio. Laikraščio kaina

Už visą metą tik \$2.00

Už pusę metų tik \$1.00

Vieną numerį gausite udyka, jei pareikalauit, adresuodami:

"LIETUVA"

3252 SO. HALSTED STREET CHICAGO, ILL.

SKAITYKITE

Mūsų išleista kniga

JAUNIEJI SKRAUJA

- Senovės medžioklių apysaka.

Bile kas gali išmokti Bar-daskutystę, Plankų taisymo (hairdressing), Manieuring, ir tt. į labai trumpą laiką; mažai išlaidų. Mes mokiname moteris ir vyrus. Atsišaukite del platesnių informacijų.

NOSSKOFF'S BARBER SCHOOL

1202 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Geriausia dovana draugams Lietuvoje yra lietuvių katalikų savaitinis laikraštis "DRAUGAS"

"DRAUGAS" paduoda žinių iš viso pasaulio, nušviečia Amerikos lietuvių gyvenimą, suteikia daug skaitymo iš visnomenės, politikos, literatūros, gyvenimo, ir yra geriausias draugas, kaip lietuviams darbininkams Amerikoje, taip ir Lietuvoje.

Rusų cenzura "DRAUGA" Lietuva įleidižia

"DRAUGAS" atsielma met. \$2, pusel m. \$1: Užsieniuose metams \$3, pusel metų \$1.60

DRAUGAS PUB. CO.

1800 W. 46th St., Chicago, Ill.

Telephone Drovers 6114

Vietinės Žinios

Velnias išradėjas scenoje. — Pereitą subatvakarį McCaddin svetainėje Harmonijos choras statė p. M. Petrausko operą „Velnias Išradėjas.“ Opera visais atžvilgiais nusisekė. Sekančiame N plačiai apie tai parašysime.

Vinikaitis serga. — Žinomas New Yorko veikėjas p. J. M. Vinikaitis labai serga. Iš karto buvo manyta, kad tai menka liga, mat jį žmonės sutrynė besigrudami į požeminį traukinį. Bet dabar taip įsisirgo, kad gydytojai sako, jog gali ir nepagyti. Jei numirtų, tai būtų didelis nuostolis lietuviškam judėjimui. P. Vinikaitis gana daug dirbo kaip ant vietos, taip ir apskritai dėl lietuvių.

„Undinė“ scenoje. — Šioje subatoje Dram. Dailės Dr-ja stato puikų veikalą „Undinė“ Elizabethhe. Liutvino svetainėje, S. Park Str., kampas Front Str. Bilietus galima gauti iš kalno pas mūsų gerbiamą viengentį J. Lapinską, 206 First Str., kuris ir rupinasi dailės reikalais.

Elizabethiečiai nepamirškite to vakaro.

ATSISĀUKIMAS.

Senai broliai nfatėte laikraščiuose apie Brooklyno Havemeyer cukernės darbininkų streiką.

Vėliaus pamatėte ir Long Island City, Jersey City ir Philadelphia cukernių darbininkus susitreikuojant dėl pagerinimo savo buvio.

Todel ir mes „Arbuckle Bros. Sugar Refinery“ darbininkai nutarėme pareikalauti nuo savo darbdavių geresnės užmokes ties. Vasario 25 d. š. m. išrinkome iš savo tarpo du delegatu, kad perduotų mūsų reikalavimus į bosų rankas.

Vas. 26 d. pastatėm savo reikalavimus duodami 24 valandas laiko kompanijai dėl apsvartymo. Ir už neišpildymą mūsų reikalavimų pažadėjom streikuoti.

Tada komp. matydama, jogei čia ne žaislė, tai vieton mus reikalautų 5c į valandą pakelti mokes tį, pasiūlė aštuntą nuošimtį mokėti iki gegužės mėn., o nuo gegužės tai jau mokes 10 nuoš.

Matydami, jog komp. toli gražu mūsų reikalavimų neišpildo, priversti buvom apskelbti streiką.

Todel broliai, lietuviai, darbininkai, matydami kartais angliškuose laikraščiuose, kad „Arbuckle Bros.“ cukernėje Central Brooklyne, reikalauja darbininkų, arba jums kas kitas sakytu, tai žinokite, kad yra melas ir ten yra streikas ir žinokit, jogei reikia šalinties nuo tokių dirbtuvių.

„Arbuckle Bros“ Streikierių presos komisija.

(Mes gavome ir kitą pranešimą, nuo mūsų bendradarbio, bet kad jame pakartojama tas pats, tai nespausdiname. Prašome pri duoti daugiau žinučių apie streiko bėgį. — Red.)

Svečiai. — Pereitą savaitę mūsų redakcijoje lankėsi visa eilė svečių:

Dr. J. Šliupas, St. Gegužis, V. V. P. Paukštis.

Taipgi M. Petrauskas, p. P. Ginkus iš Baltimore, Md. ir daugelis kitų. Tai vis sutraukė čionai opera „Velnias Išradėjas.“

„Patamsio galybės“ scenoje bus pastatytos šią subatą, McCad

din svetainėje. Stato 19 LSS. kuopa.

M. Petrauskas Brooklyne-New Yorke. — Kompozitorius M. Petrauskas lankėsi New Yorke, indainavo kelias daineles fonografo kompanijoje. Subatos vakare lankėsi ant savo operos, kaip Harmonijos choro artistai išpildė.

Dram. Dailės Dr-jos susirinkimas atsibus šios seredos vakare Palace Hall. Visi nariai pribukite. Daug reikalų.

Griauja Tautiško namo svetainė. — Jau pradėjo griauti Tautiško namo didžiąją svetainę. Taigi jau nebus balių ir lošimų Tautiškame Name.

Moteris dar vis boikotuoja bulves ir kitus produktus. — Dėl to gana dikčiai nukentėia krautyninkai. Buva tankūs susirėmimai su policija. Moteris neapsileidžia. Buvo atsitikimai, kur bulves kerosinu sulaustė. Dabar jau verčiau visai nepirkti bulvių ir kitų daiktų. Dėl boikoto, produktai jau kiek atpigę.

Tarnų streikas. — Pereitą savaitę sustreikavo lekajai bankierių klube. Pasirodo, kad tų turistų klube lekajai gaudavo tik tai po 12 dolarių į savaitę.

New Yorko majoras sako bus ministeriu. Tokios kalbos labai pasiplatinę New Yorke, bet kiek tame tiesos, tai sunku spręsti.

Mokyklas lankantys vaikai bėdauja. — Sulyg New Yorko miesto atskaitos, pasirodo, kad 112 tūkstančių vaikučių lankančių pradines mokyklas ateina alkani.

Paktis randos. — Namų savininkai New Yorke ir Brooklyne organizuojasi, kad pakelti randas nuo 1 gegužės. Reikėtų, kad ir kambarių samdytojai organizuotųsi.

Nerukykite dirbtuvėse. — Gaisrininkai dabar labai daboja, kad laike darbo nebutų rukoma dirbtuvėse. Vienoje dirbtuvėje ant 118 gatvės New Yorke vienu kar tu pereitą savaitę suareštuota net 36 darbininkai.

Žada pigaus pieno. — Pieno kvorta jau daėjo iki 11c. Dabar valstijos komisionieriai žada, ar bent ramina, kad nuo 1 balandžio pienas parsidavinės po 8c už kvortą. Kad tai daeitų tas balsas prie Dievo ausies.

Gavo leidimą apsviesti. — Kazys Steponavičius, 335 So. 1st str., su Elžbieta Šulinskiute, iš ten-pat.

Kazys Papas, 103 So. 4th Str., su Antonina Ruzgaičiute, 327 S. 1st Str.

PRANEŠIMAS.

Pranešu gerbiamoms draugystėms, kad aš vėl gavau laisnius ant „New Plaza Hall“ del laikymo balių, šokių, vestuvių ir tt. Nuo dabar jau atdaros knygos del pasamdymo salių, del balių, šokių, vestuvių ir susirinkimų. Reikale kreipkitės pas „New Plaza Hall“ savininką:

A. MILLER
121 Havemeyer St.,
kampas Grand Str.
Brooklyn, N. Y.

NAUDINGOS PRAKALBOS!

Rengia Binghamtono Lietuvių sąryšis, atsibus nedėlio 11 d. kovo, 1917 m. Lietuvių svetainėj. Prasidės nuo 2 valandos po piet. Įžanga visiems dykai. Kviečia,
KOMITETAS.

Tel. 2320 Greenpoint Telephone 7867 Main

GRABORIUS

JUOZAS GARŠVA

Mano firma gerai atlieka sekancius darbus: išbalsamuoja ir laiduoja mirusius ant visokių kapinių. Pagrabus paruošiu nuo paprasčiausių iki prakilniausių. Parsamdau karie tas laidotuviams, veselijoms, krikštijoms ir kitoms pasivažinėjimams.

Viršui minėtiais reikalais kreipkitės pas mane, o busit užganėdinti.

144 NORTH 5th STR. OFFISAI: 264 FRONT STR. BROOKLYN, NEW YORK.

New Plaza Hall

Dvi DIDELĖS SALĖS DEL BALIU, BENKIETU, YPATINGAI VESEILIU IR LINKSMU VAKARĖLIU

PUIKUS KAMBARIAI MITINGAMS ARBA ŠIAIP VISOKIEMS SUSIRINKIMAMS IR T. T.

A. Miller, Savininkas

121-31 Havemeyer Str., 265-267 So. 1st Str., 318-324 Grand Street BROOKLYN, N. Y. Telephone 4437 Stagg

Telephone 885 Greenpoint PUIKIAUSIA UŽEIGA

Kada tik nueisi, visada sveteliu pilna pas Alex Shrupski

SVEIKIAUSI IR GERIAUSI VISOKIOS RUŠIES GĖRIMAI IR KVEPIANTI CIGARAI.

Alex Shrupski, Savininkas

61 South 2nd Street, Brooklyn, N. Y.

— NEPAMIRŠKIT —

Tautiško Namu,

Extra, parankiausia Salė veselioms, Baliams, Teatrims ir mitingams.

Skanus alus, gardi degtinė, visoki likierai, puikūs Cigarai.

Skanūs užkandžiai ir nakvynė.

A. RAZUTIS

101-103 Grand Str. Brooklyn, N. Y. Telephone 1470 Greenpoint

NORĖDAMAS GAUTI GERUS CEVERYKUS

eik visada pirkti pas **Simaną Pociuną** Cia gausi Čeverykus gerų išdirbusių, kaip W.L.DOUGLAS EMERSON ir kitų. Reikalau damas užsik.

S. POCIUNAS

127 Grand St., kampas Berry St., Brooklyn, N. Y.

TESIASI PRIĖMIMAS PRENUMERATOS ANT RUSIŠKO DIDELIO DIENRAŠČIO

„RUSSKAYA ZEMLYA“

kuris išeina kas dien ir ku name telpa straipsniai, žinios, karikatūros ir paveikslai dienos klausime.

K A I N A:

Suvien. Valstijose, metams..... \$3.50;
pusei metų..... 1.80;
trims mėnesiams..... 1.00.
New Yorke ir užsienin metams..... 6.50;
pusmečiui..... 3.50

Užsirašydami adresuokite:

„RUSSKAYA ZEMLYA“
231 E. 17th St. New York, N. Y.

Puikiausia ir smagiausia lietuviams užeiga pas Jokuba Kancieriu

Skanus Alus, Arielka, visoki Vynai, Elius ir Havanos Cigarai Lietuviai vietiniai ir atvažiuojantys kitur nepamirškite šios puikios vietos.

253 Wythe Ave.
Kampas North 1-st Str.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. 5311 Greenpoint.

Teisingiausia Lietuviszka Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Lavių, keleiviai visados bus užganėdintais.

SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kauciją \$30.000.)

Teiggi Pinigus priimu kurie nori pasiekti dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

PIRMOS KLASOS HOTELIS, Skanūs ir sveikūs visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina

P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8-R)

THE LACKAWANNA

Parankiausiai geležinkelei Europoje keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavineja bagažų ir pervoza pasażierius

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių keltias). Trumpiausias keltias į Buffalo. Tiesiai į Saratoga ir Anglijų Sritį. Tarpe New Yorke ir Buffalo penki traukiniai kasdien. Tarpe New Yorke, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien. Tarpe New Yorke, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien. Tarpe visų vietinių Punkty nuolatinis ir parankus susinešimas. Artymosnių informacijų apie kainas, traukinių begiejimą, etc. kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

George A. Cullen,
Passenger Traffic Man
90 West Street, N. Y.

JONAS KULBOKA CAFE

291 Wythe Ave.
Kampas No. 1-st Str.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. 279 Greenpoint.

THE SUN

Du-kart nedėlinis laikraštis smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.

JEINA kas UTARNINKĄ ir PETNYCIA Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj Ant viso meto \$2.50
Ant pusės meto \$1.25

EURO- Rusijoje ir Lietuvoje \$3.50
POJE Anglijoje ir Skotlandijoje 15 sh.
Prusose 15 markų.

Priek tam pilnai užsimokėjus vertytojais kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

Adresavokite:

W. D. Boczkowski & Co
5 1/2-522 W. South St.
MAHANAY CITY, PA

PIRMAS LIETUVISKAS Fotografistas ir Maliorius

Geras darbas. Vidutiniska členia

G. BENSON,
828 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Bell Phone, Dickinson 3906 M.

Dr. Ignatas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Physician and Surgeon (lietuvis gydytojas ir chirurgas pabaigos Indianos Universiteta) Gydo visokias ligas vyrų, moteriu ir vaiku. Daro operacijas. Ofiso valandos: 9-11 rito, 2-4 po piet. 7-9 vakaro. Nedėlomis; 9-11 rito 1-4 po piet.

Telephone 3674 Stagg

Robertas Gabrecht's CAFE

KASDIEN

Szutinti Kliamsai ir Kliamsu Sriuba

Puikiausia užeiga del visu. Skanus Alus ir visoki Likierai, Kvepianti Cigarai. Visoki užkandžiai dovanai.

355 GRAND STREET, KAMPAS MARCY AVE. Brooklyn, N. Y.